

JAV Kongreso rezoliucija dėl Karaliaučiaus susilaukia rėmėjų

Vašingtonas, birželio 25 d. — JAV Atstovų rūmų nario Christopher Cox (R-CA) Atstovų rūmams pateiktoji rezoliucija Karaliaučiaus srities demilitarizavimo klausimu — H. Cong. Res. 51 — susilaukia rėmėjų, praneša Amerikos Baltų Laisvės Lyga (Baltic American Freedom League). Jau penki Atstovų rūmų nariai tapo oficialiais šios rezoliucijos kosponsorais: keturi respublikonai: David Funderburk (NC), John L. Mica (FL), Ron Packard (CA), Michael P. Forbes (NY) ir vienas demokratas: Martin Frost (TX). Šiomis dienomis Atstovų rūmų narys Cox visiems kitiems 435 kolegoms išsiuntinėjo „Dear Colleague“ laišką, kviesdamas šią rezoliuciją paremti. Labai įdomu, kad šiame laiške jis cituoja faktiškai pirmojo išsivadavusio Lietuvos preziden-

to Vytauto Landsbergio pareiškimo ištrauką: „Nerealu galvoti apie Europos stabilumą ir saugumą, kol rusai Europos centre laiko ofensyviams ir imperialistiniams tikslams karines jėgas“.

Amerikos Baltų Laisvės Lyga prašo visus Amerikos baltus ir kitus amerikiečius atstovo Cox iniciatyvą paremti. Skambinkime, rašykime laiškus ir siųskime telegramas savo distriktų Atstovų rūmų nariams ir raginkime juos tapti House Concurrent Resolution 51 kosponsorais. Galima pasinaudoti ir Hotline for Baltic American Freedom League 1-800-651-1572 numeriu. Užtenka tuo numeriu paskambinti, pasakyti vardą, pavardę, adresą (būtinai ir ZIP Code), ir skambintojo telegrama bus nusiųsta.

Surinkti mokesčiai nepatenka vyriausybei

Vilnius, birželio 15 d. (LR) — Vilkaviškio muitinė per penkis šiuo metų mėnesius surinko apie 10 milijonų litų įvairių mokesčių, rašo Algis Vaškevičius „Lietuvos rytė“. Didžiausią dalį jų — apie 80% — sudaro pridėtinės vertės mokestis (PVM).

Kaip „Lietuvos rytui“ sakė muitinės viršininkas R. Gražulis, per mėnesį surenkama apie 2.5 milijono litų pridėtinės vertės mokesčių. Visi šie pinigai pagal dabar galiojančią tvarką patenka į Vilkaviškio rajono savivaldybės biudžetą.

„Nors esu Vilkaviškio patriotas, tačiau tikrai sutinku, kad dabar esanti tvarka, kai visi mokesčiai patenka į šio rajono savivaldybės biudžetą, yra ne normali“, sakė viršininkas. „Esame apskaičiavę, jog apie 60%-70% per muitinę važiuojančių žmonių yra Marijampolės miesto ir rajono gyventojai. Iš jų sumokėtų mokesčių kol kas nėra vienas centas nepateko į Marijampolės miesto ar rajono savivaldybės biudžetą“.

„Lietuvos rytas“ rašė apie tai, kaip buvusi Vilkaviškio rajono valdžia džiaugėsi, kad nemažai pinigų jiems uždirba rajone. Iš tų lėšų metų pradžioje rajono savivaldybė įsigijo tris „Volks-wagen Passat“ automobilius už 110,000 litų, buvusios kadencijos savivaldybės tarybos nariams už darbą išmokėta keliasdešimt tūkstančių litų.

Marijampolės rajono mokesčių inspekcijos vedėjas R. Giedraitis sakė „Lietuvos rytui“, jog šią problemą muitinė reikėtų perversi į šalies biudžetą, kur jis būtų paskirstytas, ir savivaldybės gautų numatytas lėšas kaip dotaciją. Dabar esanti tvarka, o tiksliau tvarka, Marijampolės rajono savivaldybė įstūmė į nepavydėtiną padėtį“.

Pasak R. Giedraitio, pirmojo šiuo metų ketvirčio pajamų planas įvykdytas vos 48 procentais. „Didžiausias nesupratimas yra tai, jog kai mūsų rajone registruotos įmonės įveža produkciją į Lietuvą per Vilkaviškio muitinę ir išveža kitur, mes turime gražinti eksperto mokesčių“, pasakojo viršininkas.

Pavyzdžiui, jei kokia nors Marijampolės rajono bendrovė iš Karaliaučiaus srities išveža žuvį, Vilkaviškio muitinėje ji sumoka muitą, kuris patenka į to rajono biudžetą. Vėliau ta bendrovė žuvį išveža į Lenkiją ir jau sumokėta įvežimo mokesčių pagal dabar galiojančią tvarką turi atsiimti ten, kur ji registruota, tai yra Marijampolėje.

„Taip mes dotuojame šias bendroves, mokame joms taip patiems reikalingus pinigus ir vietoj planuotų per pirmąjį pusmetį 4 milijonų litų pajamų šiame per penkis mėnesius gražiname jau 298,000 litų“, teigė R. Giedraitis. „Todėl ir pajamų planas vykdomas taip prastai“.

Rajono mokesčių inspekcijos viršininkas teigė, jog yra apskaičiavęs, kad jei ne šios neprotingos išmokos, pajamų planas vietoj 48% būtų buvęs įvykdytas 83.5%.

„Jei mokesčiai patektų į šalies biudžetą, tai tuos planuotus 4 milijonus litų mes galėtume gauti kaip dotaciją. Tačiau tam reikalingi atitinkami nutarimai“, sakė „Lietuvos rytui“ Marijampolės rajono mokesčių inspekcijos vedėjas R. Giedraitis.

Landsbergis: Vyriausybė siekia trukdyti savivaldybėms

Vilnius, birželio 19 d. (Elta) — Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) pirmininko Vytauto Landsbergio teigimu, dabartinė vyriausybė siekia, kad iki naujų Seimo rinkimų savivaldybės nieko gero nepadarėtų ir taip prarastų visuomenės paramą. Sukompromitavimas savivaldybių, kuriose, kaip žinoma, daugumą turi dešinišiosios opozicinės partijos, gali išgelbėti LDDP prestižą, pirmadienį spaudos konferencijoje pareiškė Seimo dešinišiosios opozicijos vadovas.

Pasak jo, vis labiau ryškėja sritis, kuriose išsiskiria vyriausybės ir savivaldybių interesai. Vienas iš pavyzdžių — mes turime gražinti eksperto mokesčių, pasakojo viršininkas.

Rusijos šarvutis patuliuoja Čėčenijos Prezidentūros griuvėsius. Rusijai pradėjus tirti kaip čėčėnai įvykdė savo akciją Budennovske, jie rado, kad čėčėnai panašius veiksmus planavo Rusijos miestuose į šiaurę nuo Budennovsko, bet juos vežantis sunkvežimis nebuvo praleistas dėl nesutvarkytų dokumentų, tad apsisukę atgal, jie nutarė savo planą vykdyti Budennovske. Rasta, kad toks veiksmas buvo planuotas ir kitame miestelyje netoli Budennovske — bet buvo paskutinę minutę sustabdytas, anot Rusijos kariuomenės pareigūno Maskvoje. Rusijos karo pajėgos skelbia, kad teroristams pagelbėjo vietiniai čėčėnai.

Rusija vėl pažeidė Lietuvos oro erdvę

Vilnius, birželio 24 d. (Reuters) — Du Rusijos Antonov AN-2 lėktuvai birželio 22 d. skridami iš Baltarusijos į Karaliaučių perskrido Lietuvos oro erdvę, iš anksto negavę Lietuvos leidimo. Vienas iš lėktuvų pilotų Lietuvos oro erdvės kontrolieriams pasakė, kad skraidina karstus ir neturi pakankamai kuro išvengti Lietuvos oro erdvės.

Lietuvos užsienio ministerijos sekretorius Albinas Januška pareiškė: „Negalime toleruoti tokių veiksmų. Jei Rusija ir to-

liau pažeidinė Lietuvos oro erdves, tai gali pakenkti Lietuvos geravališkumui. Rusijos karinio tranzito atžvilgiu“.

Šis oro erdvės pažeidimas įvyko Lietuvos lankantis JAV gynybos sekretoriaus pavaduotoju Walter Slocombe ir JAV karo laivui „USS Phillipine Sea“. Šiuo metu taip pat Lietuva rengia naujos oro erdvės taisyklės. Naujosios taisyklės bus taikomos visiems, su viena išimtimi: iš Rusijos pilotų nebus reikalaujama, kad jie susikalbėtų angliškai.

Turtas gražinamas tik piliečiams, nuolat gyvenantiems Lietuvoje

Vilnius, birželio 22 d. (AGEP) — Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas nustatė, kad nuosavybės teise į išlikusį nekilnojamą turtą atstatoma tik tiems Lietuvos piliečiams, kurie nuolat gyvena Lietuvoje. Konstitucinis Teismas nustatė, kad ši nuostata neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, nes kiekvienas užsienyje gyvenantis lietuvis galėjo apsigyventi Lietuvoje ir susigrąžinti turtą, rašo „Respublikos“ laikraštis.

„Lietuvos rytas“, aprašydamas birželio 20 d. vykusias Seimo svarstybas dėl turto gražinimo, cituoja opozicijos atstovo pasisakymą, kad LDDP politika — nieko negražinti. Pastebima, kad prieš kurį laiką

„Stabdyk nusikalstamumą“.

Kaip žinoma, opozicija siūlė plačiau įtraukti į visuomenę į kovą su nusikalstamumu. Šią programą kritikavo Vidaus reikalų ministerija, kurios nuomone, kova su nusikalstamumu — profesionalių policininkų reikalas.

V. Landsbergis pabrėžė, kad nesutarimų tarp vyriausybės ir savivaldybių taip pat iškyla sprendžiant žemės valdymo problemas.

Atidėtos oro erdvės naudojimo taisyklės

Vilnius, birželio 20 d. (Elta) — Nors Lietuvos oro erdvės naudojimo kontrolės sistemos kūrimo koordinavimo grupė įpareigota iki birželio 20 d. parengti ir pateikti vyriausybei priimti Lietuvos oro erdvės naudojimo taisyklių projektą. Šis dokumentas bus pristatytas dar po vienos ar dviejų savaitių. Mat vis dar laukiama ekspertų pastabų, sakė šios grupės vadovas, Seimo narys Virgilijus Bulovas.

Toks taisyklių projektas buvo parengtas ir vyriausybei pateiktas birželio 2 d. — diena vėliau nei buvo numatyti Valties gynimo taryba. Tačiau galutinis, Lietuvos ir užsienio ekspertų įvertintas dokumento projektas bus pateiktas vėliau. Pasak V. Bulovo, projektą uždelsta pateikti užsienio ekspertams todėl, kad buvo pavėluota ji išversti.

Lietuvoje padidinta minimali alga

Vilnius, birželio 22 d. (AGEP) — Lietuvos vyriausybė nutarė minimalią algą padidinti trisdešimčia litų, ir nuo liepos 1 d. ji bus 150 litų. Tačiau biudžetinių įstaigų tarnautojų atlyginimai bus didinami tik vėliau antrą pusmetį, spaudos konferencijoje birželio 22 d. pranešė ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius.

Minimalios algos padidinimas neturės įtakos pensijoms — jos perskaiciuojamos anksčiau numatyta tvarka. Dar to nebaigus, jau aišku, kad pensijos padidės 52 procentams žmonių, o vidutinis padidėjimas bus 22 procentų.

Pensijų padidėjimui padengti papildomai reikės 80-90 milijonų litų, ir, pasak A. Šleževičiaus, jei tam neužteks socialinio draudimo „Sodros“ išteklių, bus panaudoti biudžeto pinigai.

Dabar Lietuvoje yra 848,000 pensininkų, o vidutinė pensija — 142 litai.

Rusijos ir Čėčenijos derybos sunkėja

Maskva, birželio 26 d. (JM) — Išpėdamas Rusijos derybininkus su Čėčenija, kad jei reiks, jis ir pats nuvyks į Grozną, Rusijos Ministras pirmininkas Viktor Černomyrdin derybininkams įsakė išspręsti klausimus taikiai, praneša Rusijos radijas.

Kaip rašo Jamestown Fondo žiniaraštis „Monitor“, matyt, kad Rusijos ir Čėčenijos derybose būta mažiau pažangos, negu atrodė pirmomis dienomis po paliaubų pažeidimų — iš dalies pagrįstai: čėčėnų derybininkai smerkė rusus, kad leido informacijai apie derybas nutekėti žinių agentūroms po to, kai abi pusės buvo susitarusios dar nieko neskelbti. Rusai pyksta ant čėčėnų, kad jie nesitolina nuo savo pirminio reikalavimo suverenumo Čėčenijai, o Rusija

reikalauja, kad Čėčenija to atsisakytu.

Tuo tarpu pietinės Rusijos Stavropolio srityje (kurioje yra Budennovsko miestas) valdžios pareigūnai varo lauk ten nelegaliai gyvenančius čėčėnus, kurių daugelis yra karo pabėgėliai. Tai be abejo labiau sukelia aistras toje srityje.

Tuo tarpu Čėčenijos kaimyninė respublikoje Dagestane sprongimas birželio 24 d. nuvarė nuo bėgių aštuonis traukinio vagonus, ir manoma, kad Maskva bandys kalnę už jį suversti čėčėnams.

Pagaliau, Prancūzijos medicininės šalpos organizacija „Gydytojai be sienų“, pranešė, kad Rusijos karinės pajėgos apšaudė jų šalpos mašinų vilkstinę praėjusi savaitgalį.

Premjeras patvirtino, kad nedeportuos V. Ivanovo

Vilnius, birželio 22 d. (AGEP) — Premjeras Adolfas Šleževičius patvirtino, kad po pusės metų delsimo nutarta nedeportuoti iš Lietuvos buvusio prosovietinės organizacijos „Jedinstvo“ vado Valerij Ivanov. „Aš manau, kad buvo gerokai paskubėta su informacija apie galimybę deportuoti, remiantis labai abejotinais šaltiniais. Patikrinus tuos dokumentus, pasirodė, kad jokio pagrindo nėra“, teigė A. Šleževičius.

Jis teigė suprantas vyraujančią visuomenės nuomonę. „Aš suprantu, kad yra labai daug nusistačiusių, kad reikia deportuoti“, tačiau, pasak premjero, „normalioje teisinėje valstybėje žmogus negali būti baudžiamas du kartus už tą patį“. Valerij Ivanov buvo nuteistas ir kalėjo už dalyvavimą 1991 m. sausio 13-osios perversmo bandyme.

Migracijos departamentas prieš pusę metų nurodė Rusijos piliečiui V. Ivanovui ir dar trims jo bendražygiams išvykti savo valia, nes jie kelia pavojų viešajai tvarkai ir visuomenės saugumui. Tačiau Vidaus reikalų ministras Romasis Vaitekūnas iki šiol dės pasirašyti įsakymą deportuoti V. Ivanovą.

Spaudos konferencijoje paklaustas, kas priėmė sprendimą

nedeportuoti V. Ivanovo, premjeras atsakė, kad „ministras patikslino — ir aš jus informuoju — kad nėra tokios informacijos, kuria remiantis būtų galima deportuoti“.

Pasak gerai informuotų šaltinių, apie V. Ivanovo reikalus ministras Romasis Vaitekūnas birželio 22 d. tarėsi su Migracijos departamento direktoriumi Česlovu Blažiu. Tačiau aukšti Lietuvos migracijos departamento pareigūnai teigė neturi oficialios informacijos apie sprendimą nedeportuoti V. Ivanovo ir apie tai girdeję tik iš visuomenės informavimo priemonių. Vidaus reikalų ministerijos spaudos tarnyba birželio 22 d. taip pat neturėjo oficialios informacijos apie V. Ivanovo likimą.

V. Ivanovo deportacijos reikalavo daugelis opozicinių Lietuvos politinių jėgų ir Vilniaus savivaldybė, tačiau dėl to protestavo Rusijos komunistinės organizacijos, parlamentari bei politikai, įskaitant Rusijos užsienio reikalų ministrą Andrej Kozyrev.

Pats Valerij Ivanov neseniai viešai pareiškė neturįs „nei ketinimų, nei galimybių, nei lėšų pažeisti Lietuvos valstybės nepriklausomybę“.

Lietuvos kariūnai dalyvaus pratybose JAV

Vilnius, birželio 22 d. (AGEP) — Lietuvos Karo Akademijos kariūnai rugpjūčio mėnesį dalyvaus tarptautinėse karinėse pratybose Jungtinėse Valstijose, kurios yra rengiamos pagal NATO programą „Pernerystė varden taikos“.

Penkių karininkų vadovaujami 25 akademijos auklėtiniai gils taikos palaikymo operacijų igūdžių rugpjūčio 6-27 dienomis. Fort Polk bazėje Louisiana valstijoje įvyksiančiose pratybose.

Lietuvos kariūnų būrio vadovas leitenantas Raimondas Ivanaukas sakė, kad jie pratybose išjings į vieną iš šešių kuopų drauge su amerikiečiais, rumunais ir uzbekais.

30-ies karių būrį į JAV lydės dar 11 stebėtojų iš Krašto apsaugos ministerijos ir Generalinio štabo, karo kapelonas ir žurnalistai.

Pratybose dalyvaus daugiau nei 4,000 karių iš 15-os Vakarų

ir buvusio sovietų bloko valstybių.

Šioms pratyboms JAV administracija skiria ypatingą dėmesį. Jas savo pasisakymuose pastaruoju metu yra minėję JAV valstybės sekretorius Warren Christopher ir gynybos sekretorius William Perry. Tikimasi, kad pratybų metu joms parodys dėmesį ir aukščiausi JAV vadovai.

Tuo tarpu Lietuvos ir JAV kariuomenių būriai rengiasi bendroms pratyboms Lietuvoje, kurios vyks Ruklos bazėje Jonavos rajone rugpjūčio mėnesį.

KALENDORIUS

Birželio 27 d.: Šv. Kirilas Aleksandrietis, vyskupas, Bažnyčios mokytojas (mirė 444 m.); Vladislavas, Ema, Vladas, Samsonas, Gediminas. 1919 m. įkurta Lietuvos Šaulių Sąjunga.

Birželio 28 d.: Šv. Irenėjus, vyskupas, kankinys (mirė 202 m.); Gaudrė, Rėda, Tulantas.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

ASIMPTOMATINIO STOROSIOS ŽARNOS VĖŽIO TIKRINIMAS

ARVYDAS VANAGŪNAS, MD

Storosios žarnos vėžys (SŽV) yra viena pagrindinių mirtingumo priežasčių Amerikoje. Daugiau kaip 60,000 žmonių kasmet miršta nuo SŽV. Jei ji būtų galima nustatyti ankstyvoje stadijoje, ligonių mirtingumas tikriausiai būtų mažesnis. SŽV dažniausiai išsivysto iš jau esančių priešpiktybinių adenominių polipų. Ta žarnų mukozės evoliucija, iš adenomos iki vėžio, trunka maždaug 7-10 metų. Ši žarnos auglio natūrali lėta evoliucija duoda nepaprastą galimybę anksti vėžį diagnozuoti ir išgydyti. Šios mano paskaitos tikslas yra kritiškai išnagrinėti ankstyvos diagnostikos naudingumą. Yra daug duomenų apie SŽV atradimą ir diagnozę, tačiau moksliniai dar neįrodyta, kad vėžio suradimas tiesiog atitiktų vėžio išgydymą ir žmogaus gyvenimą prailgintų. Mano komentarai liečia žmones vėžio atradimą – tai būtų pacientuose turinčiuose vidutinę riziką susirgti SŽV vėžiu. Žmonės, turį neabejotiną riziką (galimybę) susirgti SŽV vėžiu, tokie būtina turėtų būti tikrinami:

1. Ilgai sergantys kolitu. Ligoniai, sergantys žaidiniu (ulceratyviniu) kolitu, ar išplitusių granulomatoziniu (Crohn) kolitu,
2. Familiali adenomatus poliposis gali būti SŽV priežastis,
3. Ligoniai turintys Lynch sindromą – tai paveldimas SŽV, nesijęs su polipais. Šis sindromas nėra retas, tai automatiškai dominuojantis vėžys, kuris išsivysto genetiškai, jauniems žmonėms storojo žarnoj, skrandyje ir moterų genitaliniuose organuose.
4. Žmonės, anksčiau turėję adenominius polipus.
5. Ligoniai, kurių šeimos istorija rodo, kad pirmo laipsnio jauniems (mažiau kaip 50 m.) giminėms išsivystė SŽV. Galbūt tai vaizduoja Lynch sindromą nepilną penetraciją.

Ivairios profesinės organizacijos, jų tarpe ir „American Cancer Society“, rekomenduoja, kad vidutinės rizikos žmogui, vyresniam kaip 50 m., kasmet būtų daroma išmatų (PKI) analizė ir kas 3-5 metai sigmoidoskopija. Šios rekomendacijos paliečia nemažą visuomenės dalį. Išmatų analizė slaptam kraujavimui žarnose nustatyti, ieškant vėžio, yra svarbi, kadangi 1. yra pigi, 2. lengvai padaroma ir 3. kraujas išmatose parodo, kad pacientas gal jau serga vėžiu arba turi didelį priešpiktybinį adenominį polipą. Nors ir lengvai išmatų kraujo tyrimas padaromas, pigumas yra klaidinantis. Jeigu atitinkama dalis ligonių turi netikrą pozitivyvumą (false positive) išmatų rezultatus ir jų SŽV yra radiologiškai arba endoskopiškai patikrinamos, tai matome, kad išmatų analizės kaina pasidaro gana brangi. Moksliniai tyrimai rodo, kad tarp 2-6% tiriamų žmonių turės pozitivyvius išmatų kraujo rezultatus. Tačiau iš 2 – 6% tik labai mažas procentas – maždaug tik 5% – turės SŽV vėžį. Pvz., jei iš 1,000 žmonių grupės, 20-60 išmatose rastas kraujas, juos išmatų rentgenų ir endoskopiškai patikrinami, rasime 1 iki 3 turinčių vėžį. Nors išmatų tyrimas pats savaime pigus, dauguma išlaidų surišta su žarnų PKI tikrinimo

diagnostiniu įvertinimu, pozityviu prediktyviniu vertė yra labai maža – 4%, tai reiškia, kad 96% pacientų, kurie turi PKI, neserga vėžiu. Tiems, kurie turi teigiamus išmatų rezultatus, reikės padaryti 40 kolonoskopijų, kurių kaina maždaug 80,000 dol., atrastam vienam vėžio atvejui. Ligonius, sergančių tiksliai nustatytu SŽV vėžiu, paslėptas kraujas išmatose (PKI) yra atrandamas tik 50% atvejų. Taigi matome, kad, nors PKI tyrimo statistinis jautrumas ir prediktyvinė nauda surasti vėžį yra menka, galbūt išmatų kraujo tyrimas atrastam nepiktybiniams žarnų sužeidimams, kurie laikui bėgant gali išsivystyti į vėžį? Gal išmatų tyrimas tikėtinai atrast žarnos adenominius polipus? Bent galima taip spėlioti. Statistika nėra tokia optimistiška. Neseniai Mayo klinikos mokslininkų paskelbti rezultatai parodė, kad PKI analizė nesugebėjo atrasti kraujo 93% ligonių su aiškiai atrastais žinomais SŽV polipais. Tačiau ir dideli, 2 cm dydžio ir didesni polipai, kai pyktybinio židinio galimybė jau beveik 50%, buvo atrasti tik 20% atvejų. Čia jau susidaro 16% tikimybė, kad galima aptikti SŽV vėžį, o 84% ligonių PKI analizė neparodo patologiškai reikšmingo žarnų kraujavimo.

Nors PKI yra menko jautrumo ir ne visai užtikrina SŽV vėžio diagnozę, vis dėlto PKI analizė sumažina asimptominiams visuomenės nariams SŽV vėžio galutiną mirtingumą. Dr. Mendel 1993 m. pastebėjo, kad ligoniams tikrinant PKI kas du metus, mirtingumas nuo SŽV vėžio buvo 33% mažesnis. Šis perspektyvinis mokslinis tyrimas yra svarbus ir įtikinantis. Buvo atliktas 46,000 asmenų.

Nors rezultatai ir svarbūs, bet yra savotiški. PKI tyrimo koreliacija (tepinėliai) buvo „rehydrated“ ir 9.8% atvejų rezultatai buvo aiškiai pozityvūs ir 92% jautrumo nėra tipiški rezultatai, ypač palyginus su kitais, plačios apimties tyrimais. To nepaisant, mirtingumo sumažėjimo rezultatai yra svarbūs, ypač kai juos patvirtina ir kiti tyrinėtojai.

Daug laiko galima praleisti, diskutuojant tyrimų jautrumą, specifiskumą ir pozityviu prediktyvinę vertę, bet, reikia pabrėžti, norint įrodyti SŽV vėžio suradimo programos vertingumą, reikia įrodyti, kad tos programos sumažina ligonių mirtingumą, atrandant vėžį ankstyvesnėje formoje. Sigmoidoskopija būtų efektingas vėžio diagnostinis metodas, jeigu dauguma SŽV auglių atsirastų SŽV gale, sigmoidoskopo matomu ribose. Kolonoskopija ir pilnas SŽV patikrinimas įrodo, kad vėžiai ir polipai gali būti bet kur SŽV ir mažiausiai 50% auglių yra nepasiekiami sigmoidoskopo.

Keleto gydytojų-mokslininkų nuomone, sigmoidoskopija būtų daug vertingesnė, jei SŽV vėžiu sergančiųjų rodiklinis polipas būtų kairėje SŽV pusėje. Tokį polipą atradus, būtų daromas tikslus SŽV radiografinis arba endoskopiškai patikrinimas.

Klausimas, kaip dažnai SŽV vėžiu sergančiųjų rodiklinis polipas būna kairėje SŽV pusėje, buvo išnagrinėtas trejose studijose.

Sveiki asimptominiai asmenys, kurių šeimos nariai neserga vėžiu ir kurių išmatose nėra kraujo, buvo atidžiai iširti kolonoskopu. Anot dr. Lieberman, 42% ligonių su adenominiu polipu kairėje SŽV pusėje turėjo proksimalinį polipą, ir 28% ligonių, be jokio polipo kairėje žarnos pusėje, irgi turėjo adenominį polipą proksimalinėje žarnos dalyje. Suderinę visas tris studijas, matome, kad nors sigmoidoskopiškai ir atrandi polipą rektosigmoide, kitų, proksimalių navikų tikimybė yra ne daugiau kaip 50%. Taigi, vien tik sigmoidoskopiškai neįmanoma tiksliai nustatyti visą SŽV būklę.

Dr. Selby 1991 m. tyrinėjo sigmoidoskopijos reikšmę SŽV vėžiu mirtingumo sumažinimui. Tyrinėjimo metodika buvo retrospektyvi – „case control“ forma. Perspektyvinė tyrinėjimo metodika, nors ir tikslesnė, bet yra sudėtingesnė, nes sigmoidoskopija yra invazinė procedūra ir ne visiems gydytojams ir ligoniams pilnai priimtina. Perspektyvinio tyrinėjimo statistikos reikalavimai yra pritaikyti labai dideli skaičiai dalyvių. Selby aiškiai parodė, kad per paskutinį dešimtmetį 30% sigmoidoskopuotų ligonių, rizika susirgti fatališku SŽV vėžiu buvo mažesnė. Tačiau šie duomenys buvo apriboti tik tais SŽV vėžio atvejais, kai augliai buvo lengvai pasiekiami sigmoidoskopiškai. Dr. Selby, peržiūrėjęs duomenis, padarė kitą įdomią išvadą: paciento tikrinimas sigmoidoskopiškai kas dešimtmetį yra taip pat efektingas, kaip dažnesnis patikrinimas.

Sigmoidoskopija praleidžia 50% auglių. Bet optimistai sako, kad sigmoidoskopiškai atrandama 50% auglių.

Reikėtų paminėti, kad: 1. ligoniai ne visuomet lengvai priima procedūrą, ypač pakartotinę;

2. ne visi gydytojai moka sklandžiai atlikti procedūrą, ir 3. sigmoidoskopija yra brangi: – gydytojo honoraras, brangūs įrenginiai, aparatūra. Patikrinti visus 60 milijonų amerikiečių, vyresnius nei 50 m. amžiaus – didelis projektas. Paslėptas kraujo išmatose (PKI) tyrimai – 300 mil. dol. Sigmoidoskopija, kukliai skaičiuojant, 1.2 bil. dol. Maždaug 3% ligonių bus rastas paslėptas kraujas, reikės daugiau žarnų tikrinimo – 900 mil. dol. Maždaug susidarys 2.4 bilijonai dol. Tai tiesioginė suma. Netiesioginių išlaidų – ligonių prarastas darbas laikais ir t.t. – milžiniškos sumos.

Jei darytume visuotinį patikrinimą, tikrinant tik žmones daugiau 65 m., išlaidų mažiau. Kasmet tikrinant slaptą kraują išmatose – prailginant gyvenimą 1 metus, kainuotų 35,000 dol., pridant kas 2-3 m. sigmoidoskopiją – prailginant gyvenimą 1 metus, kainuotų 43,000 dol.

Peržiūrėjęs prieinamus mokslinius duomenis, praktikuojančiam gydytojui būtų galima pasiūlyti: PKI patikrinimas nėra jautrus nei tikslus diagnostinis tyrimas, kurio dėka atrandame tik 10% adenominių, priešpiktybinių polipų. SŽV vėžį surasti daugiau padeda – net 50%. PKI daug yra klaidinančių pozityvių reakcijų ir pozityvinio prediktyvumo vertė yra bloga – 5-10%. Nors PKI tyrimas nebrangus, šiek tiek suvelnina tokius menkus rezultatus, reikia atsimiti, kiek kainuoja tų klaidingų rezultatų pilnas išaiškinimas. Neseniai pranešti duomenys apie SŽV vėžio mirtingumą sumažinimą yra labai svarbūs ir, jei tie įrodymai pasitvirtins, tai argumentas apie profilaktinį SŽV vėžio patikrinimą bus gerokai pagerintas. Sigmoidoskopijos pagalba

Trakų raj., Vievio Švč. Mergelės Marijos emimo į dangų stačiatikių cerkvė.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

LIETUVOS ATSTOVAI CARITAS INTERNATIONALIS ASAMBLĖJOJE

Gegužės 8-13 d. Romoje vyko XV generalinė Caritas Internationalis (CI) asamblėja, kurioje Lietuvos Caritas federacijai atstovavo jos viceprezidentas kunigas Robertas Grigas. Caritas Internationalis pradžia reikėtų laikyti Tarptautinį komitetą, kurį 1924 m. Amsterdamo įsteigė įvairių šalių karitatyvinių draugijų atstovai. 1950 m. surengta I asamblėja nustatė dabartinę organizacijos struktūrą. CI šiandien yra savarankiška valstybinių narių konfederacija, siekianti „skleisti gailėstingumą ir socialinį teisingumą visame pasaulyje“. Generalinės asamblėjos šaukiamos kas ketveri metai. Centrinės organizacijos būstinės įsikūrusios Romoje, o pati organizacija, kaip katalikų pasauliečių bei dvasininkų bendrija, įgyvendinanti Bažnyčios socialinį mokymą, priklauso Popiežinei tarybai „Cor Unum“. Lietuvos Caritas federacija tikruoju nariu į CI buvo priimta 1991 metais.

Informacijos centrui įteiktame straipsnyje kun. Robertas Grigas išsamiai pasakoja apie asamblėjos darbą, supažindina su priimtais nutarimais. Dalyviai klausydavo plenarinių pranešimų, tačiau daugiausia dirbo nedidelėmis grupėmis, kuriose buvo aptarinėjami vykstantys procesai ir asamblėjai siūlyti formuluojami ateinančių 4 metų veiklos prioritetai trimis – CI, regioninių ir nacionalinių Caritas organizacijų – lygiais. Darbo grupė, kurios narys buvo Lietuvos atstovas, taip pat sudarė Austrijos, Lenkijos, Moldovos, Rumunijos, Slovakijos, Slovėnijos ir Vengrijos Caritas organizacijų delegatų,

tiksliai atrandamas vėžys, bet praleidžia 50% vėžių ir priešpiktybinių polipų. Procedūra yra labai pigi. Tik vienas mokslinis tyrimas aiškiai įrodo sigmoidoskopijos reikšmę, sumažinant mirtingumą nuo vėžio.

Aš manau, kad asimptominių žmonių, neturinčių rizikos faktorių vėžiui – profilaktinis tikrinimas SŽV vėžiu atrasti, šiuo metu turi ribotą naudą. Poros tyrimų duomenys įtarė mirtingumo sumažinimą. Jei tie duomenys pasitvirtins, rekomendacijos profilaktiniam patikrinimui bus gerokai pastiprintos. Yra tikras pavojus ir galimybė, kad, dėl sveikatos draudos reformos ir finansinių apriėjimų, profilaktiniai patikrinimai nebus apmokami. Jau dabar gydytojas turėtų painformuoti savo pacientus apie SŽV vėžio tikrinimą neaiškumus ir šeimos gydytojas padės išspręsti daug neaiškumų.

kurių diskusijoms vadovavo Prancūzijos Caritas koordinatore Europai Anne-Marie Michel.

Kun. R. Grigo teigimu, į baigiamuosius asamblėjos nutarimus dokumentus buvo įtraukti šie įvairiausių regionų Caritas delegatų pateikti pasiūlymai: Caritas Internationalis, kaip vienai gausiausių tarptautinių organizacijų, atstovaujama Jungtinėse Tautose, ryžtingai reikalauja iš „pasaulio galingųjų“ siekti taikaus karinių konfliktų sprendimo ir netrukdyti teikti humanitarinę pagalbą; iš anksto slopinti galimus smurtus židinius skatinant dialogą tarp religijų ir etninių grupių; ir toliau didelį dėmesį skirti pagalbai katastrofų ištiktiems žmonėms, pagėgeliams ir sergantiesiems AIDS; itin svarbiu užninku bendrija, įgyvendinanti Bažnyčios socialinį mokymą, priklauso Popiežinei tarybai „Cor Unum“. Lietuvos Caritas federacija tikruoju nariu į CI buvo priimta 1991 metais.

Savo straipsnyje kun. R. Grigas toliau rašo, jog plenarinė sesijose karštai diskutuota dėl dokumento, raginančio tarptautinę bendriją šalinti neteisingumo apraiškas pasaulyje. Kon-

Man atrodo, kad ateityje gerokai paaškes ligonio rizika apie SŽV. Jei žinotume indidividų riziką, daug lengviau galėtume nustatyti vėžio tikrinimo intensyvumą. Žmogus, neturįs vėžio rizikos faktorių, nieko nelaimi iš tikrinimo, net jeigu tyrimų veiksmingumas yra 100%. Ateityje molekulinė genetika aiškiai nustatys storosios žarnos vėžio galimybę. Genetikoje jau žinomi genai, kurie reguliuoja enzimų veikimą ir proteinų gamybą. Vieni jų veikia skatinami vėžio atsiradimą, kiti stabdo. Žmogaus rizika susirgti SŽV vėžiu priklauso nuo balanso tų molekulinio faktorių. Aš manau, kad ateityje galėsime kraujuje matyti tuos faktorius ir aiškiau nustatyti paciento riziką. Molekuliniai tyrimai perims dabar neaiškų vėžio rizikos irodymus.

„Medicina“ (1993 m. Nr. 2)

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuomiama. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	½ metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausios redaktore Danutė Bindokienė

Administratorius Pjūs Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą, nora skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius teirba savo nuofūra. Nesunaudotų straipsnių neaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

filktų bei karų išsekintų sričių atstovai vienas po kito reikalauja dokumente paminėti šių kraštų gyventojų kančias ir skausmą. Kunigas R. Grigas pasiūlė kaip ypač skaudų atvejį ir dokumentą įtraukti Čečėnijoje vykdomą agresiją. Grįsdamas Čečėnijos atvejo ypatingumą, Lietuvos atstovas sakė, jog čia supervalstybė naikina maža tautą, o tokios tendencijos išgalėjimas pasaulyje būtų itin pavojingas.

Kita vertus, krikščionių meilės gestas ir pastangos padėti musulmoniškajai šaliai padėti švelninti konfrontaciją tarp krikščionybės ir islamo, prisidėtų prie pozityvaus dviejų didžiųjų religijų dialogo. Po diskusijų asamblėja priėmė bendrą kreipi-

masi dėl žiaurių neteisningumo apraiškų pasaulyje, o konkrečiais atvejais nutarė daryti spaudimą per pasaulines institucijas ir kitas organizacijas, skleistį objektyvią ir kuo išsamesnę informaciją.

Lietuvos Caritas federacijos viceprezidento požiūriu, itin perspektyviu dalyku laikytinas Lietuvos Vyskupų konferencijos ir Lietuvos Caritas globėjimo Socialinės rūpybos profesorių centro įsteigimas prie Vytauto Didžiojo universiteto.

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKA

DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – (1-312) 337-1285

Cardiac Diagnosis, Ltd.

3000 N. Halsted
Chicago, IL 60657
Tel. 312-296-3600

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Sirdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Seštą pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Prilaukus 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽILIOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutarkys dantis už
priemamą kainą. Pacientai priimami
absolučiai punktualiai. Susitarimai
(kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p. - 7 v. v. antr. 12:30-3 v.p.p.
ketv. 12-4 v.p.p. penkt. 9 v. - 12 v.p.p.

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-6101
Val. pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 6 v. v.
Išskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v.p.p. - 7 v. v. antr. 9 v. r. - 12
ketv. 12 - 4 v.p.p. penkt. 12 - 6 v. v.

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – SIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

DAUGIAU ALTRUIZMO, MAŽIAU EGOIZMO

VYTAUTAS KUTKUS

Gyvename ir mokomės. Beveik 50 metų gyvendami išei-
voje, puoselėjome savo širdyse ir
mintyse romantišką – maironišką
Lietuvą. Ji buvo mums
tokia, kokią palikome. Ten buvo
praleista mūsų jaunystė, ten
mes mokėmės lietuviškose mo-
kyklose, ten mes garbinome
Dievą lietuviškoje bažnyčioje.
Tik malonūs prisiminimai buvo
mūsų svajonėse. Mes savo tėvy-
nę Lietuvą idealizavome. Ji
buvo mums tik graži, tik miela,
tik brangi. Tiesa, ir rūpestiai
mus slėgė, nes nežinojome, kas
ten darosi už geležinės uždango-
s, kankino prisiminimai brolių
ir sesių trėmimų į Sibirą.
Žinojome, kad mūsų tauta kenčia
Stalino, Brežnevo ir Chruščiovo
vergijoje. Laiškų negalėjome
nei siųsti, nei gauti, nes komu-
nistiški diktatoriai juos cenzū-
ravo. Pagaliau mes patys bijo-
jome siųsti, kad nepakenktume
artimiesiems. Taigi lietuviai
Lietuvoje gyveno savo gyvenim-
ą, o mes savo, visai nenu-
jausdami, kaip tolstame nuo vie-
ni kitų. Tiesa, mes išeiavoje
nesedėjome rankas sudėję, o
dėjome visas imanomas pastan-
gas, pasauliui, ypač Amerikai,
priminti, kad Lietuva kenčia
žiauriai vergiją. Bandėme nepa-
skęsti amerikietiška „kati-
le“, steigėme savo šeštadienines
lietuviškas mokyklas, chorus,
dramos būrelius, tautinių šokių
grupes, išlaikėme lietuvišką
operą, išleidome 37 tomų lietu-
višką enciklopediją, leidome
lietuviškus dienraščius, savait-
raščius ir žurnalus ir t.t.

Ruošėme politines konferen-
cijas, į kurias kviesdavome Ame-
rikos vadovaujamus asmenis,
rašėme laiškus ir siuntėme
telegamas Baltiesiems rū-
mams, senatoriams, Kongreso
atstovams, gubernatoriams, di-
džiųjų miestų burmistrams ir
kitiems įtakingiems pareigū-
nams. Išlaikėme Lietuvos pa-
siuntinys Vašingtone.

Ir taip beveik 50 metų mes
labai mažai žinojome, kas
vyksta mūsų tėvyneje, o Lietu-
voje gyvena lietuviai beveik
nieko negirdėjo apie išeiavų
gyvenimą ir veiklą. Augome
skirtinguose pasauliuose.

Ir štai staiga, netikėtai ir
stebuklingai, 1990 m. kovo 11
d. Lietuva vėl atstatė nepri-
klausomybę. Džiaugsmo ašaros
mums riedėjo, matant 300,000
lietuvių Vingio parke, galingai
skanduojančių „Lietuva! Lietu-
va! Lietuva!“ Šilto jausmo ban-
ga pripildė mūsų krūtines, man-
tant lietuvių, latvių ir estų
grandinę, nusitęsusia per visus
tris Baltijos kraštus. Mes gėre-
jomės, kai mūsų broliai ir sesės
vieningai su daina pasitiko prie-
šo tankus, ginant Lietuvos Tele-
vizijos bokštą, nors tankų
vėkšrai ir triuškinio jaunos gy-
vybės. Lietuvis ne su ginklu
rankoje, bet su savo daina su-
tramdė Seimo rūmus supantį
priešą. Pagaliau lietuviška
daina sudrebino net Kremliaus
sienas. Tai šviesūs pragiedru-
liai, kuriais mes gėrėjomės ir
didžiavomės, o labiausiai savo
broliams, kad jie, nors pavergti,
širdyje nešiojo gilią tėvynės

meilę, prikėlė Lietuvą laisvam,
nepriklausomam gyvenimui.

Jau daugiau kaip penkeri me-
tai gyvename laisvos ir nepri-
klausomos Lietuvos šviesoje.
Per tą laiką turėjome progos
įsitikinti, kad lietuviai Lietuvo-
je ir išeiavoje augo visai skir-
tingoje dvasioje. Mes matome,
kad Lietuvos lietuvius buvo per-
auklėtas nuo pačių giliausių
pagrindų. Bedieviškas komunis-
tinis auklėjimas pakeitė lietu-
vio požiūrį į darbą, į savarankiš-
kumą, į religiją. Jis dabar visai
skirtingas nuo to lietuvių, kurį
mes palikome prieš daugiau negu
50 metų. Tačiau juo už tai nerei-
kėtų kaltinti. Dabar turime
naujai įžiebtį ugnelę, prikelti
viltį ir pasitikėjimą savimi, kad
ta ugnelė išsiliepsnotų ir ugdytų
brolišką meilę. Mes turime visų
pirma padėti savo broliams Si-
bire, partizanams, našlaičiams,
invalidams, paliegusiems se-
neliams.

Mūsų pirmaeilis ir pagrin-
dinis uždavinys dabar ir būtų
rodyti daugiau altruizmo, daž-
nai net nuskaudams užmirštant.
Šiaip ar taip galvosime, mes
turime pripažinti, kad Lietuva
tapo nepriklausoma tik tu lietu-
vių dėka, kurie ten 50 metų
nešė vergijos našta. Tiesa, skau-
du ir mums buvo palikti savo
tėvyne. Dvasiniai mes tai giliai
jautėme, bet materialiai, dėkui
Dieviui, mes nebogiausiai įsikū-
rėme laisvam Amerikos krašte.

Mes negalime lyginti save su
tais, kurie 50 metų kentėjo Lie-
tuvoje ir Sibire. Taip, ir mes
vargome, kol prasimušėme, ta-
čiau nebuvo „nagaikos“ ant
mūsų pečių, mes nedrebėjome
dėl kasdieninio duonos karnio,
mums niekas nedraudė eiti į
bažnyčia, važiuoti ten, kur
norime. Mus niekas nevaržė,
bet kažin ar atlikome pareigas

savo tautai? Ar mūsų visų vai-
kai ėjo į lietuviškas mokyklas?

Ar jie visi kalba lietuviškai? Ar
visi sukuria lietuviškas šeimas?
Pagaliau, kiek mūsų jaunosios
kartos skaito lietuviškus laik-
raščius? Taigi ir mes ne be
nuodėmės! Ar turime teisę me-
sti akmenį į savo brolių ar sesę,
turėjusią kovoti už savo egzis-
tenciją? Vengdami KGB tardy-
mų, mušimų ar trėmimų, turėjo
prisitaikyti. Kaip galėjo siekti
aukštųjų mokslų, jei nepriklau-
siamis pionieriams, komjaunuol-
iams ar komunistų partijai? Ar
mums ir tėvynei Lietuvai būtų
buvę geriau, jei jų nei vienas
nebūtų siekęs aukštojo mokslo
ar visi būtų žuvę? Kas tada būtų
padaręs prieš 5 metus įvykusį
stebuklą?

Ar viskas šiandien gera Lietu-
voje? Ne. Ar viskas gerai
lietuvių išeiavų gyvenime? Irgi
ne! Taigi 50 metų paliko gilius
pėdsakus tiek Lietuvoje, tiek
laisvėje gyvenančių lietuvių
tarpe. Tačiau visi esame tos
pačios brangios Lietuvos sūnūs
ir dukros. Būkime broliai ir
sesės, mylėkime vienas kitą.

Mes, išeiavoje gyvenantys
lietuvi, ir toliau stenkimės
išlaikyti lietuviškas mokyklas,
remkime savo spaudą, puo-
selėkime tautinius šokus ir
daines, palaikykime lietuvišką
sportuojantį jaunimą, lietu-
viškas organizacijas, nes, tik
išlikdami lietuviškas, būsime
naudingi savo tautai. San-
tykiuose su Lietuva mūsų pir-
masis tikslas turi būti pagalba
tautiečiams tėvyneje, todėl
nebūkime egoistai ir netekime
savo reikalams pirmenybės. Ne-
reikalaukime, kad tuojau mums
sutvarkytų pilietybės reikalus,
kad galėtume atsiumti savo
ūkius, namus, dvarus ar kitokį
turtą! Mes neišizdame, bet
pirmiausia spauskime Lietuvos
vyriausybę, kad visiems Lietu-
vams Sibire suteiktų pilietybę
ir sudarytų sąlygas visiems
norintiems iš ten grįžti į savo
kraštą! Jiems tai turėtų būti
padaryta be eilės ir be jokių
formalumu. Mes dar galime
palaukti.

Dėkime pastangas, kad Lietu-
vos vyriausybė visus KGB ka-
merose ar kalėjimuose kankin-
tus lietuvius, daugiausia jau in-
validus, aprūpintų maistu, bu-
tais ar gražintų jų nusavintą
turtą. Stenkimės, kad vyriausy-
bė aprūpintų darbu, maistu ir
butais visus Lietuvos partizan-
us ir tremtinius.

Mes žinome, kiek daug dabar
Lietuvoje yra našlaičių, invali-
dų ir paliegusių senelių. Dėki-
me pastangas, kad jie visi turė-
tų medicininę pagalbą, maistą
ir šiltą pastogę.
Visi tie darbai turi pirmenybę

prieš mūsų pilietybę ir neatgau-
tus turtus, todėl jais pirmiau
rūpinkimės, negu savais rei-
kalais.

Tai sunkūs uždaviniai Lietu-
vos vyriausybei. Nesitikime,
kad tai įvyks per vieną dieną.
Bet to palaipsniui turi būti
siekiama. To reikalauja broliš-
ka meilė lietuviui. Tik tada, kai
visiems tiems asmenims ateis-
me ir pagalba ir kai jie pasijaus
tikrai gyveną vienoje lietuviško-
je šeimoje, tik tuomet mes patys
galėsime reikalauti teisių dėl
savo pilietybės, dėl savo paliktų
namų ir turtų. Argi jau dabar
mes norime apilėsti savo var-
gingą mylimą kraštą, nors tei-
sėtai reikalaujame, kas mums
priklauso? Iš kur Lietuva paim-
s tuos pinigus mūsų nuosavybei
apmokėti? Ji dabar negali ap-
mokėti daug skubėsių reikalų.

Per pastaruosius 5 metus pa-
stebėjome, kaip šaltai į mus
žiūri Lietuvoje gyvenantys lie-
tuviai. Nėra pasitikėjimo. Ta-
čiau, jei mes pradėsime eiti,
ištiesdami jiems savo pagalbos
ranką, tad ir pasitikėjimo at-
mosfera pasikeis. Dar kartą
pabrėžiū, kad visų pirma tik
Lietuvoje gyvenantys ir kentėję
lietuvi iškovojo Lietuvai
nepriklausomybę. Mes jiems tik
padėjome. Taigi ir dabar, mums
patinka ar nepatinka, jie
sprėndžia ir spręš tolimesnį
tautos likimą. 50 metų užtruko
Lietuvos žmonių perauklėjimas.
Atgalinis procesas irgi bus ilgas,
bet, tikrai tikiu, kad visi
trokštame Lietuvai tik gerą.

Mes, gyvendami išeiavoje,
būkime kantrūs ir nuolaidūs.
Jei iš mūsų pusės daugiau
plauks altruizmas, o mažiau
reikšis egoizmas, Lietuva vėl
bus ne tik nepriklausoma, nes
tik demokratinė, bet ir maironi-
ška romantiška. Dieve,
mums padėk.

PIRMASIS DŽŪKŪ KULTŪROS KONGRESAS ALYTUJE

Birželio 15 d. Alytui švenčiant
miesto dieną, čia prasidėjo ir
pirmasis Džūkijos kultūros kon-
gresas, kurio sumanymas, pa-
sak Alytaus miesto vicemerės
Onos Suncovienės, „tai noras
pajusti, pamatyti visą Džūkiją iš
kartą“. Į tris dienas trukiantį
kongresą buvo kviesi Lietuvos-
je ir pasaulyje žinomi iš Džūki-
jos kilę žmonės. Birželio 15 d. iki
pietų į Alytų buvo atvykę apie
kelios dešimtys Lietuvos moks-
lininkų ir kultūros veikėjų,
keliolika svečių iš užsienio.

Pirmąją kongreso dieną visose
Alytaus bažnyčiose buvo mel-
džiamasi už Džūkiją, atidaryta

Danutė Bindokienė

Pasistatė nenykstantį paminklą

Penktadienį, birželio 23 d., La
Jolla, CA ligoninėje mirė dr.
Jonas Salk, sulaukęs 80 metų
amžiaus.

Be abejojimo, niekam šiame, o gal-
būt ir bet kuriame kitame, žem-
nyne nereikia aiškinti, kas
buvo dr. Jonas Salk ir kokie jo
nuopelnai žmonijai. Bet kuri
šeima, auginusi vaikų maž-
daug 1950-tųjų metų dešimt-
metyje, gerai prisimena nuolat-
inę baimę, kad vaikai nesu-
sigrų polio liga (paralytic Polio-
myelitis). Kas šiuo metu yra
AIDS, anuomet buvo polio, pa-
siekęs epidemines proporcijas,
ypač apie 1952 metus. Kiek-
vieną vasarą žiniasklaida kas-
dien pranešinėjo naujų susir-
gimų skaičių. Joks vaikas ar
jaunuolis negalėjo būti tikras,
kad šis baisi liga nesugriaus jo
gyvenimo. Daug tėvų stengėsi
savo vaikus apsaugoti nuo
užsikrėtimo, izoluodami nuo
žmonių spūsties, ypač karščių
metu.

Beveik visi pažinojo ką nors
savo bendradarbių, pažįstamų,
vaiko mokslo draugų tarpe,
susirgusių polio liga, todėl
baimė buvo labai reali. Tuomet
netikėtai atėjo išgelbėjimas –
išrasti nuo polio skiepai, pa-
vadinti jų išradėjo dr. Jono Salk
vardu.

Nors vėliau skiepai buvo išto-
bulinti ir neberekėjo jų švirkš-
ti po oda, kaip pradėjo, bet dr.
Salk pavarde visiems laikams
pasiliko kaip didžio žmonių
geradario simbolis. Juk iki
skiepų išradimo polio virusas
kasmet šia liga užkrėsdavo
tūkstančius amerikiečių. Daug
susirgusių mirdavo, o kiti lik-
davo paralyžuoti, išpraustomis
ir metalinius sutvirtinimus ko-
jomis, arba turėjo dienas leisti
vadinamose „geležiniuose
plaučiuose“. Nenuostabu, kad,
užėjus naujai polio epidemijos
bangai, baimė sukaustydavo
kraštą. Tačiau nuo 1955 m., kai
buvo plačiai pradėti vartoti dr.
Salk skiepai, susirgimų statis-
tika pradėjo mažėti ir polio epi-
demijos pavojaus viršūnė buvo
nulauzta. Galima sakyti, kad
polio anuomet buvo tiek pat pa-
vojinga liga, kaip dabar AIDS,
kuria dr. Jonas Salk buvo taip

paroda „Džūkijos švietėjai“,
įteiktos kasmetinės miesto kul-
tūros premijos žmonėms, labiau-

pat pasirodęs išgydyti arba
bent skiepais apsaugoti žmones
nuo užkrėtimo. Jo ketinimus
nutraukė mirtis.

Dr. Jonas Salk 1960 m. įstei-
gė „Salk Institute for Biological
Studies“ San Diego priemies-
tyje, La Jolla, CA. Institutas
nuo to laiko žinomas, kaip
pirmaujantis tyrimų centras.
Nuo 1984 m. dr. Salk išėjo į pen-
siją, bet darbo laboratorijoje
neatsisakė. Jo svajonė buvo
pašalinti kitą žmonių rykštę –
AIDS, taip pat sukeliama
virusu.

Jonas Edward Salk gimė New
Yorko mieste 1914 m. spalio 28
d., drabužių pramonės dar-
bininko šeimoje. Jis buvo trijų
sūnų vyriausias. Kadangi šeima
buvusi neturtinga, Jonas turėjo
pats užsidirbti pinigų mokslui.
Už gerą mokymą jam buvo su-
teiktos kelios stipendijos. Medi-
cinos daktaro laipsnį gavo iš
New York universiteto 1939 m.
Po stažuotės Mt. Sinai ligoni-
nėje New Yorke, jis pradėjo savo
karjerą medicininiiu tyrimų sri-
tyje Michigan universitete, kur
prisidėjo prie skiepu prieš in-
fluzos išradimo. Nuo 1947 m. per-
sikėlė į Pittsburgh universiteto
Medicinos mokyklą ir vėliau
tapo tos mokyklos virusų
tyrimų laboratorijos vedėju. Čia
ir prasidėjo ieškojimas būdų
kovoti su polio liga.

JAV prez. Franklin Roosevelt,
pats sirges polio liga ir po to
negalėjęs valdyti kojų, įkūrė
„March of dimes“ tondą, kurio
lėšomis buvo atliekami tyrimai,
užsibaigę skiepų išradimu ir
polio ligos apvaldymu. Nors dr.
Jono Salk nuopelnai kovai su
šia pavojinga liga yra neginčy-
tini, įdomu pastebėti, kad šios
srities tyrimų Nobelio premija
buvo paskirta ne jam, o Harvard
universitete dirbusiam virusų
tyrinėtoju John Enders (su
kolegomis darbuotojais), kuris
irodė, kad polio virusas imano-
ma išauginti laboratorijoje, tuo
palengvinant skiepų gamybą.

Nepaisant, kas ką laimėjo,
tikroji laimėtoja išėjo visa žmo-
nija, kurios labui tiek pasidar-
bavo dr. Jonas Salk. Sau jis
pasistatė paminklą, niekuomet
nesugriausimą laiko slinkties.

siai nusipelnusiems kultūros,
literatūros, meno srityse.
(LR, 06.16)

Atidarant Išeivijos centrą Vytauto Didžiojo universitete š.m. balandžio 27 d., iš kairės: prof. V.
Kavolis, E. Aleksandravičius, Br. Vaškėlis.

PARTIZANINIO PASIPRIEŠINIMO 1944-1945 m. IŠTAKOS

POVILAS VAICEKAUSKAS

7

„Vežam tą amerikietišką 'birdanką'
lokiams medžioti į rajoną, gal pakeis ant rusiško, nes
jam mes neturim sovinių“ – atsakė „Perkūnas“. Po to
girdėjau, kaip juodu tyliai kalbėjosi apie tai, kad
nepaprastai greit didėja partizanų grėsmė, kad vakar
buvo apšaudoma Panemunelio NKVD būstinė, kad kai
kurie aplinkiniai miesteliai, Panemunis ir kiti, tiesiog
yra užimami, visos tarybinės įstaigos nusiaubiamos,
dokumentai sudeginami. Panemunyje buvo sušaudyta
daugiau negu dvylika komunistų bei strībų. Jų veiduo-
se aiškiai mačiau nerimo šešėlius. Atsisveikinę su Pane-
munelio strībų grupe, išvažiavom toliau plėkškauči po
kaimus, kol pagaliau, neprivažiavus 8 km iki Rokiškio,
mums visai sutemo. Skrebai, apžiūrėję prie kelio stovintį
vyšnį spalva dažytą, su gražiomis baltomis langinėmis
sodybą, nutarėm ten apsinakvoti. Įėję trobon, radom šeimi-
ninką, šeimininkę ir lovoje gulintį, „sergancią“ jų
dukra. Kaip vėliau paaiškėjo šeimininkai tyčia sudarė
tokia nesvetinga atmosferą nekviestiesiems svečiams. Dėl
vakarienės šeimininkai pasakė, kad jie neturi ko valgyti,
o pernaktvoti, tai, sako, viršininkas galėsias užlipti ant
pečiaus, o eiliniai pasikloję kuli šiaudų ant grindų galė-
sia ten praleisti naktį. „Perkūnas“ dalį savo grupės iš-
siuntė paieškoti maisto ir gėrimo, o mums abiem su
Zigmū liepė lipti nakvynės ant pečiaus kartu su juo. Po

geros valandos grįžė skrebai parsinešę ir dešrų, ir ski-
landžių, ir lašinių bei kepalą skanios kaimiškos duonos.
Jie visi skaniai valgė, juokavo, gerdami samagoną,
tačiau mudviem su Zigmū nedavė nei karnelio. „Per-
kūnas“ negėrė. Pečius buvo sumūrytas iš dviejų pakopų.
Ant žemutinės pakopos, kuri buvo gana siauroka ir gulė
buvo proga į, įsitaisė Zigmū. „Perkūno“ pageidavimu,
aš turėjau gulti šalia jo, ant viršutinės pakopos, gerokai
patesnės už pirmąją. Po vakarienės „Perkūnas“ pasi-
dėjo vokišką mazerį po pagalve ir išsitiesė ant pečiaus,
kažką pasakodamas savo skrebams, kaip jis parti-
zanaudamas Latvijoje įvairydavęs daug baimės buožėms
ir kt. nuotykius. Keli skrebai atsinešė į kambarį šiaudų
kūlių ir patiesė jį ant grindų, pasiruošdami nakvynėi.
Vienas iš strībų buvo paliktas budėti viduje. Jis nuolat
užmesdavo žvilgsnį ant mūsų abiejų ir ant sudėtų krū-
von ginklų. Kitas strības ėjo sargyba lauke. Sargybos
keisdavosi. Matydamas, kad Zigmū vartosi nuo vieno
šono ant kito ir kad jam ten labai nepatogu gulėti, aš
tyliai pasiūliau jam pasikeisti vietomis su manimi,
tačiau išgirdęs „Perkūnas“ prieštaravo sakydamas: „Ne,
Povilas, gulėk tu čia!“ Vis dėlto, nepaisant viršininko
noro, ir jam užsnūdus, aš susikeičiau vietomis su Zigmū
ir vėliau, gulint nepatogiai ant siauros pakopos, nutai-
kęs proga, nuėjau gulti pas skrebus ant grindų.

Buvo kilusi mintis, kaip kokia pagunda, staiga
prišokus prie ginklų krūvos pasičiupti automata ir visus
iškloti, bet galėjo už tai nukentėti šeimininkai, galėjo
Zigmū žūti bei jo šeima, o pagaliau tuo klausimu ne-
buvau su juo kalbėjęs, todėl tos idėjos atsisakiau ir kie-
tai užmigau. Rytą padudus, skrebai ruošėsi pusrūčiams
ir tolimesnei kelionei į Rokiškį. Viena, ką iš karto pa-
stebėjau, tai išbalusį kaip popierių Zigmū veidą. Jis la-
bai keistai atrodė susivelusiais plaukais, paraudusiom

akim, užkalbinus nieko neatsakinėjo. Kai pusiau slap-
ta šeimininkė atnešė mums abiemis sribuos, pienu
užbaltintų miežinių kruopų dubenėlį ir užjaučiančiu
žvilgsniu pasiūlė mums numalšinti alkį, tai, mano nu-
stebimui, Zigmū nieko nevalgė, nei vieno šaukšto. „Kas
gi čia su tavimi atsitiko? – klausiau jo, nenusimink,
suradę proga vis tiek pabėgsim ir grįši vėl prie savo
šeimos, pas žmoną ir vaikus, nenusimink, nenukabink
nosies!“ Bet Zigmū tylėjo. Jis man atrodė labai keis-
tas, kažkaip moraliskai sugniuždytas, pasimetęs. Kas
įvyko tą naktį, tik gerokai vėliau jis man papasakojo,
kai jau buvom nugalbinti Vilniū, prie Šv. Rapolo bažny-
čios naujokų paskirstymo lagerin, kuris buvo apjuostas
spygliuota vielos tvora nusitęsusia ligi pat Neries. O štai
kaip pasakojo Zigmū.

„Kai visi sumigo ir aš taip pat buvau užsnūdęs, stai-
ga pajutau ant manęs užguliusį „Perkūną“. Iš jo burnos
žliaugė seilės, jis laikė įrėmęs mazerio vamzdį į mano
kaktą ir švokstė tylėti, nesipriešinti, nepaisant, ką jis
bedarytų. Tai buvo baisi šlykštyne, neverta pasakojimo
detalių; taip jis mane kankino likusią nakties dalį,
maniau, kad išeisiu iš proto... Jau norėjau drėbti jį šalin
nuo savęs, bet galvoju apie šeimą, kad reikia išlikti
gyvam. Tik dabar supratau, kodėl, Povilas, jis tau liepė
gultis šalia savęs, mat, tu jaunesnis, gražesnis... O skre-
bai rytą šaipėsi, mat, jie gerai žinojo savo viršininko
paprūčius ir tradicijas“. Ir iš tikrųjų šis tarybinės
valdžios NKVD igaliotinis vertėsi homoseksualizmu,
maišytu su savotišku bestializmu, nes vėliau,
skapiškėnų liudijimais, laikydavo prie savęs didžiulę
kalę.

Tai štai kokie tipai kūrė tarybų valdžią Lietuvoje
1944 metais spalio mėnesį 28 dieną. Jie visi neverti
žmogaus vardo. Jie kitus vadina banditais, patys tokiais

būdami. Kai dabar žiūriu į praeitį ir permašau tuos
įvykius, aiškiai matau kažkokią likiminę jėgą, kuri man
pakuždėjo ir nukėlė nuo pečiaus, lyg angelas sargas...
Kitaip matyt būtų buvusi mano gyvenimo traгіška pa-
baiga, greičiausiai aš būčiau bandęs priešintis, nugink-
luoti tą „tipą“ ir būčiau nušautas. Artimiesiems ir gim-
inėms būtų buvę pranešta, kad bandžiau nuginkluoti
viršininką ir pabėgti, kaip kad daugeliui suimtųjų taip
yra buvę.

O mane jie vis tik nugabeno į Rokiškį, ten surado
metrikacijos biure gimimo metrikus, kurie, mano
nelaimėi, nebuvo sudegę kaip daugelis kitų dokumentų.
Kaip gimęs 1926 m., buvau įgrūstas į Rokiškio kalėjimą.

„Jūs esate garbingi Raudonosios armijos savanoriai!“

Rokiškio kalėjime neilgai teko sėdėti, vos keletą parų.
Kameroje buvo vyrai kaliniai, panašaus likimo, kaip ir
aš, iš Obelių, Aleksandravėlės, Panemunio, Panemu-
nelio, Rokiškio, Pandėlio, Skapiškio ir kitų Rokiškio
apskrities vietų. Mes buvom sugrūsti į kamara daugiau
negu penkiolika vyrų. Daugelis buvo suminti-areštuoti
kūlimo talkų metu, kiti šiaip pripuolamai pakliuvę į
NKVD gaudynes, sulaukyti kelyje iš vienos vietovės į
kitą, geležinkelio vagonuose arba sunkvežimiuose. Tie,
kurie buvo paimti iš namų, dar turėjo su savimi pasi-
ėmę lašinių, dešros ir duonos, todėl jie su neturinciais
draugiškai dalinosi. Visi mes buvom jauni vyrai, mo-
bilizacijos metu, dusom be oro ir vandens tvankioje
kameroje, pilnoje visokių nešvarumų ir utelių. Gerai
buvo tik tai, kad mūsų nešaukė tardymams ir nemušė.
Laikas slinko lėtai. Po vieną vis dar įgrūdavo, nors vie-
tos nebuvo.
(Bus daugiau)

SUSITIKIMAI NETOLIMOJE PRAEITYJE

JUOZAS KOJELIS

„Iš naujausios Lietuvos istorijos“ leidinyje paskelbti dokumentai rodo, kad 1991 m. Klaimaitis, Prunskienė ir bendraminčiai karštingai organizavo Lietuvos Ateities forumą, LAF, reklamuodami jį kaip „grynojo Sąjūdžio, nesutepto nacionalizmu ir diktatūra“. Tarp tu bendraminčių buvo V. Jasukaitis, A. Juozaitis, A. Bendinskas, su kuriais susipažinau apie 1988 m. Amerikoje, ir vėl susidūriau, 1991 m. nuvykęs Lietuvoje. Tai buvo trečias mano apsilankymas, bet pirmas, kada ant kulnų nelipo KGB-istai, nors jie dar tebešimininkavo KGB rūmuose, naikindami ir Maskvon gabendami dokumentus.

Vilniuje mane „šefavo“ S. Kašauskas, Aukščiausiosios tarybos narys, kuris 1991 m. sausio kruvinosios Lietuvoje įvykių praleido Amerikoje, lankėsi Kalifornijoje ir energingai veikė, gindamas kovojančios Lietuvos interesus JAV Kongrese, spaudoje ir televizijoje. Nuvykęs į Vilnių, jis pavėžiojo mane po Žemaitiją, parūpino nuolatinį leidimą į Parlamento rūmus, padėdavo išspręsti iškilusius klausimus.

Vieną naktį, galėjo būti birželis, lengvi rusų tankai ir pilni kareivių sunkvežimiai pajudėjo iš „Šiaurės miestelio“ ir pradėjo išsidėstyti strateginiuose Vilniaus postuose. Landsbergio per radiją pakviesti žmonės miniomis skubėjo ginti parlamentą. Atvykome ir mudu su Kašausku. Stebėjau, kaip vyriausią atsakomybę už krašto išsaugą prisiėmęs asmuo, Aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, elgiasi rimto pavojaus valandą. Niekas nežinojo rusų intencijų. Bet Landsbergis nerodė jokių panikos ženklų. Matei, kad jis žino

savo atsakomybę ir ją vykdė. Suomiai paskelbė, kad parlamentas užimtas. Į rūmus buvo atvykęs nedidelis skaičius deputatų. Ginkluota rūmų gynyba buvo tik simbolinė. Prie langų, sutvirtintų smėlio maišais, budėjo šautuvais ginkluoti vyrai. Ginkluotų karių buvo ir kieme. Pagrindinę gynybą sudarė tūkstantinė minia civilių. Jie kalbėjosi arba būriaus dainavo. V. Landsbergis drąsino susirinkusius ir davė nurodymus kitiems informuoti užsienį. E. Zingeris susirūšio Švedija ir paneigė suomių paleista žinią. Kiti stengėsi telefonu pasiekti Lenkiją, Prancūziją, savo draugus Maskvoje.

Priejau prie rusų tanketės, iš kurios išlipę stovėjo lyg mumijs, su visa kautynių apranga, du kariai. Bandžiau prakalbinti ir paklausti, ką jie ruošiasi daryti. Kalbėjau angliškai. Jie nekaltėjo. Vėl grįžau į vidų. Turbūt apie vidurnaktį rusai pradėjo grįžti į savo bazę. Iš miesto ėjo pranešimai, kad jau pasitraukė nuo geležinkelio stoties, aerodromo, tiltų. Landsbergis sukviė spaudos konferenciją ir pranešė, kad pavojus praėjęs. Visą laiką informavo užsienį. Namų išvykome ir mudu su Kašausku.

Parlamento rūmus dažnai apilankydavau, stebėdavau AT posėdžius, aciū Kašauskui, susipažinau su daugeliu atstovų. Jau pirmą kartą atvykęs į rūmus, sutikau savo pažįstamą atstovą – rašytoją Vidmantę Jasukaitį. Ji 1988 m. buvo atvykusi į Los Angeles, lankėsi renginiuose, su kai kuo pasirašinėdavo bendradarbiavimo susitarimus, kai ką tyliai išpėdavo, kad „Kojeliu negalima pasitikėti“. Sutikta Vilniuje, Jasukaitytė pradėjo priekaištauti, kad „jūs (išeiviai) palai-

kote Landsbergi, kuris suardė Sąjūdį, persekioja opoziciją, įvedė diktatūrą“. „Žiūrėk, – rodydama popierėlį, beveik išrėkė, – ką jis daro!“ Ten ranka buvo parašytas kažkoks jai grasinimas. „Aš sujūdinsiu viso pasaulio rašytojus. Aš netylėsiu“. Ramiai jai dėciau, kad tokius grasinimus rašančių visur yra. Gauna politikai ir Amerikoje. „Be reikalo vargisi, p. Vidmante, pasaulio rašytojai dėl tokio popierėlio nesijaudins. Ir apie mane Amerikoje paleidote gandelių“, – priminiau. Ji nereagavo, tik susitikusi už poros dienų papasakojo, kad organizuojamas Lietuvos ateities forumas, LAF, kuris suvienys „tikrus Lietuvos patriotus ir demokratų“. Kvietė atvykti į LDDP narių pokalbį, kaip išsireiškė, „patarti ir pasitarti“. Pokalbiai vykdavo kartą savaitėje.

Apie LAF'ą žinojau, jau išvykdamas į Lietuvą. Tuo metu Kalifornijoje galima buvo girdėti Vilniaus radiją. Apie tą organizaciją per radiją kalbėjo literatūros tyrinėtojas ir kritikas Vytautas Kubilius. Jis tada ją pavadino „seserine“ komunistų organizacija. Nors niekad Kubiliaus nebuvau sutikęs, bet iš to, ką buvau skaitęs, jo nuomone labai vertinau. Be kitų jo studijinių straipsnių, kuriuose atiduodavo duoklę komunistiniam Molochui, atidžiai buvau perskaitęs jo 1982 m. Viniuje išleisti knygą „XX amžiaus lietuvių lyrika“. Lengva buvo pastebėti jo pastangas prasiiveržti pro režimo varžtus, matyti jo talentą ir pajusti, kad literatūros klausimais rašo ne tik protu, bet ir širdimi. Atpažinau jo dvasinę giminytę su Juozu Brazaičiu.

Pakartotinai Jasukaitytės raginamas, į vienį iš tu pasikalbėjimų nuvykau su Kašausku. Pokalbį vedė A. Bendinskas, aiškindamas techniką, kaip LAF skyrus organizuoti provincijoje. 1940-1941 Bendinskas priklausė kitam LAF'ui (Lietuvių aktyvistų frontui), dalyvavo 1941 metų sukilime Kaune,

ne mažą metų skaičių praleido sovietų lageriuose. Apie 1988 atvyko į Ameriką ir pasimatė su 1941-ju m. sukilimo dalyviais. Bet bičiulystė kažkaip nebeatsistatė. 1991-ju LAF'as buvo labai nutolęs nuo 1941-ju LAF'o idealų. Šiame susirinkime dalyvavo apie 30-40 žmonių, jų tarpe mačiau ex-premyerę K. Prunskienę, kuria iševiją pradžioje labai didžiavosi, bet vėliau meilė atšalo, kai išėjo iš vyriausybės, važinėjo po Europą ir kenkdama Lietuvai juodom spalvom piešė Landsbergi, o šviesiomis – Gorbačiova. Sėdėjo ir A. Juozaitis, pabuvojęs pas ateitininkus, atėjęs „I laisvė“ fondo Lietuvos filialą, 1989 m. „Krantų“ redakcijoje, dalyvaujant poetui Bern. Brazdžioniui ir adv. Žibutei Brinkienei, išsakes rūpestį, kad krašto valdžia nepatektų į LDDP rankas. Atvykęs į Los Angeles labai maloniai jį sutiko Lietuvių fronto bičiuliai. Buvau skaitęs ir susižavėjęs jo parašytu įvadu Lietuvoje išleistai Brazaičio „Vienų vieni“ knygai, bet vėliau supratau, kad jo širdis buvo kitur, negu lūpos. Taip vyko Lietuvos ir iševijos žmonių susipažinimas.

Pasėdėjus susirinkime valandėlę, kažkas priėjęs pasakė, kad čia nebus įdomu, ir gal geriau išeikime mažesnės grupės pokalbiui. Išėjome į erdvę vestibulį ir čia susipažinau su Irena Kostkevičiūte bei prof. Broniu Genzeliu. Žinojau, kad Kostkevičiūtė talentinga literatūrologė, o apie dr. Genzelį buvau girdėjęs, kad sovietmečiu savo studentams gan drąsiai pakritikuodavo valdžią. Ši kartą abu intelektualai drąsiai kritikavo Landsbergi ir jo politiką. Įtikinėjo, kad jų grupė turinti labai gerų idėjų, kurios užtikrintų krašto gerovę. Aš su jais nediskutavau, nes patį nebuvau pakankamai informuotas, bet tik klausinėjau. Prisimenu, sakiau, kad įtakingas jų žmogus Julius Veselka, regis Šakiuose, kalbėjo, kad jų val-

džia visus Lietuvos žmones aprūpintų darbas – ir gerai atlyginamais darbais kad tie, kurie dabar važinėja dviračiais, važinėtu automobiliais – ir gerais automobiliais. Klausiau, kaip rimtas politikas gali tokius pažadus daryti. Atsakė, kad tai individualaus žmogaus pareiškimai, o ne partijos programa. Klausiau, kodėl Landsbergi vadinate diktatoriumi. Aš Lietuvoje matau daug sunkumų, bet nepastebiu diktatūros ženklų. Vyriausybėje ir AT komitete pirminkais yra įvairių politinių įsitikinimų žmonių. Atsakymas – Landsbergis yra autokratas, visada praveda tik savo nuomonę, kitų nepripažįsta. Vėl klausiau, kaip suderinate savo skelbiamas kilnias idėjas su LAF aktyvisto A. Juozaičio „Klikos anatomija“ straipsnyje pateiktais piktais kaltinimais ir nekultūringu stiliumi. Atsakė, kad nors stilius aštrus, bet jau atnešęs kai ką gera. Nurodė, dabar nebeprisimenu, kažkokius pavyzdžius.

Kai mes šnekučiavome, netoli fotelyje sėdėjo K. Prunskienė. Man atrodė, kad ji mūsų pokalbio klausosi. Neapsirikau. Vienu momentu ji atsikėlė, priėjo prie mūsų, pagyrė Kostkevičiūtės mintis ir monologu sukritikavo Landsbergio politiką. Netrukus atėjo Kašauskas, aš padėkojau už man skirtą laiką, atsiveikinau ir išėjome.

Vėliau, kai su LAF idėjomis arčiau susipažinau ir kai sužinojau daugiau apie jo organizatorių, viename straipsnyje padariau spėjimą, kad Lietuvos ateities forumas nepriklausomoje Lietuvoje ateities turėti negali. Jau seniai apie LAF niekas nebekalba. Bet dabar vėl skaitau, kad šiuo metu Lietuvoje organizuojamas „Santarvės“ fondas, iš pirmo žvilgsnio savo kilniomis idėjomis panašus į LAF. Kyla įtarimas, ar 1991-ju metų LAF neatgimė nauju pavaldalu?

Pagrindo įtarimui yra Laikas duos atsakymą.

29-se Europos krepšinio pirmenybėse

JUGOSLAVIJA – LIETUVA

70:61

REMIGIJUS GAŠKA

Ivyko ko bijojome. Tinkamai nepailsėjusi Lietuvos rinktinė penktadienį, birželio 23 d., stoko kovon prieš gerai pailsėjusius jugoslavus ir pralaimėjo pirmąsias Europos krepšinio pirmenybių rungtynes. Jei neklystam, tai pirmas toks lietuvių pralaimėjimas nuo 1937 metų. Nenusiminkim: „šaukštai dar ne po pietų“ – visko dar galima tikėtis! Iki šiol Lietuva Europos pirmenybėse savo garbės vainiko dar neparado! Nugalėjo graikus ir germanus, susilubavo prieš slavus – dar liko romėnai...

Ketvirtadienį, laimėję prieš graikus, mūsų krepšininkai savo viešbutį pasiekė arti vidurnakčio. Nežinia, kiek jie miegojo, bet penktadienio rytą, dar prieš dešimtą valandą, jie jau buvo salėje. Šios rungtynės mūsiškiams buvo trečios iš eilės. Tuo tarpu jugoslavai ketvirtadienį nežaidė ir atrodė labai žvalūs. Nuovargis ypač pastebimas buvo pas Sabonį, Marčiulionį ir Karnišovą, kurie žaidė prieš graikus nešė didžiausią krūvį ir žaidė daugiausia minučių. Penktadienį jie dar šiaip taip laikėsi 36 minutes, bet per paskutines keturias minutes reikalai visai pašljo. Esant santykiui 56:56, Kurtinaitis gauna 4-tą baudą, o už minutes ir penktą. Marčiulionis bando diriguoti žaidimą, bet kojos nebeklauso. Jei jam būtų pasitaikiusi proga pirmam

kėlinyje pailsėti, tai gal jis žaidimą būtų „išvežęs“. Deja, taip nebuvo. Turim tik vieną pripažinti, kad jugoslavai yra „ikandami“. Jei vėliau Lietuvai vėl teks prieš juos žaisti, esu tikras, kad pailsėjusi mūsų komanda jiems atskaitys...

Techninė rungtynių statistika tik patvirtina tai, kas buvo aišku. Pirmas rodiklis, atspindįs pavargusią komandą, yra kamuolių nuo lentų nuėmimas, ypač puolime. Čia jugoslavai 14:6 santykiu lenkė lietuvius. Tą patį liudija ir kamuolių praradimai: 18:12 lietuvių nenaudai. Metimuose lietuviai šiek tiek pirmavo – 43% įmestų, palyginus su jugoslavų 38%. Bet to neužteko, nes jugoslavai sugebėjo kamuolių turėti 91 kartą, o lietuviai – 78. Tokią persvarą sunku atsverti.

Idomi kova vyko tarp Sabonio ir NBA žaidėjo Vladi Divac. Tik kartais buvo sunku palyginti, nes Garastas dengti Divac paskyrė Karnišovą, o Divac dengė Sabonį. Sabonis surinko 18 taškų, – Divac – 14. Arvydas nuėmė 14 kamuolių, Divac – 5. Abu žaidė po maždaug tą patį laiką. Tik tiek, kad Sabonis Europoje žaidžia vieną ar du kartus savaitėje, o Divac neretai gauna žaisti 3-4 sykius per savaitę. Šį kartą Sabonis buvo tikrai išvargęs. Neturi tokios kondicijos kaip NBA žaidėjai.

Nors ir pavargę, Sabonis ir Marčiulionis vis tiek tempte

tempė Lietuvos vežimą. Per abu sumetė 40 taškų, taigi likusioji komandos dalis – tik 21. Ypač nevaisingi buvo Kurtinaitis ir Karnišovas, įmesdami 6 ir 7 taškus, atitinkama.

Po rungtynių vykusioje spaudos konferencijoje jugoslavų treneris Dusan Ivkovic pabrėžė, kad: „Mes lietuvių tūzus Sabonį ir Marčiulionį gerai pažįstame ir naudojome iš ankščiau suplanuotą taktiką – Marčiulionį dengė 2, o Sabonį bandėm užspausti 2-3 žaidėjais. Mūsų gynimas – tėsė Ivkovic, – šiandien buvo daug geresnis negu prieš Graikiją. O kalbant apie Sabonį, turiu pasakyti, yra tikrai gaila, kad toks puikus krepšininkas praityje turėjo iškentėti tokius sunkius sužeidimus. Jei jis būtų sveikas, šiandien jį lygintume su Hatim Olajuwon“ (Houston „Rockets“ centru).

„Mes pralaimėjom dėl dviejų priežasčių, – pradėjo pareiškimą V. Garastas. – Viena buvo ne dėl mūsų kaltės, o kita mes patys sukūrėm. Po vakarykščių sunkių rungtynių pagrindinė mūsų sudėtis negavo užtenkamai pailsėti, ypač žaidžiant prieš vieną geriausių Europos rinktinę. Nežinau kam už tai padėkoti. Antra priežastis – tai likus 4-5 minutėms mes praradome komandinį žaidimą. Šis reikalas, manau, yra pataisomas. Antrąjį kėlinį mes sužaidėm geriau ir, pakeitus sudėtį (Einikis žaidė kraštu), mes sugebėjom sulaikyti jugoslavų aukštaūgius. Bet tada gavom pylos iš mažiukų. Jie mums primetė ilgų“...

Dabar Lietuva turės dvi dienas poilsio, o pirmadienį, antradienį ir trečiadienį kovos su Italija, Švedija ir Izraeliu.

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
Komercinės siuntos pagal susitarimą.
Dokumentus, įgaliojimus notarizuojam veltui.
MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-
Aukštos kokybės maisto produktai
Du patys populiariausi, tai šventinis už \$39.- ir 55 svarų įvairaus maisto už \$98.-
\$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.
\$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukštenți), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 svarai arba 25 kg.
Pageidaujant prisiųsime smulkią informaciją.
Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.
Dirbame nuo 1987 m.
TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

Atlanta

IMPORT-EXPORT Inc.

GREITAI SAUGIAI IR LAIKU PRISTATOME SIUNTINIUS LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, RUSIJOJE, UKRAINOJE IR BALTARUSIJOJE

2719 West 71 Street, Chicago, IL 60629
(800) 775-SEND
(312) 434-2121

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453

BALYS BUDRAITIS
Patamauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:
BUDRAICIUI
Bus. 708-489-7000 Res. 312-778-3971
Fax. 708-489-7008 Pager 312-308-0307

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai; garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

MISCELLANEOUS

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding); medžio, aluminiaus ir kt. Turku darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
M. Qčekys
Tel. 585-8624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuteriur FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Penšininkams nuolaida

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. butas 71 St. ir Mozart Ave. apyl. vienam arba dviem pensininkams. Kreiptis: 312-778-1700 arba 708-839-1784.

MISCELLANEOUS

ASSOCIATED FUNDING SERVICES, INC.
7800 W. 95 St., Ste. 303
Hickory Hills, IL 60457

RENATA KLIMAVIČIŪTĖ

- A full service lender for:
- Home loans
 - Refinancing
 - Paying off debt
 - Do A-F credits

Call Renata today:
708-974-2727 office
708-461-3495 pager

DRAUGE GAUNAMI NAUJUSI LEIDINIAI

MALDA LIETUVAI. Lietuviškų nuotraukų albumas, lietuvių, anglų, vokiečių kalbomis. Juozas Polis. 175 psl.	\$14.00
PABŪK VARNĖNE, SVEČIUOSE. Naujausia Jono Mineļos eilėraščių knyga. 64 psl.	\$5.00
KALBĖKIME LIETUVIŠKAI. Paveiksluotas vadovėlis vaikams mokintis lietuvių kalbą. Nijolė Mackevičienė. 88 psl.	\$5.00
ABĖCĖLĖ. Dang. Stončiūtė-Kuolienė. 55 psl.	\$5.00
BALTOSIOS PELYTĖS KELIONĖ MĖNULĖ. Apsaka. Danutė Bindokienė. 63 psl.	\$6.00
MANO ŽODYNAS. Didelio formato lietuvių-anglų kalbomis. Richard Scarry. 92 psl.	\$20.00
LIETUVIŲ PERIODIKA VAKARŲ EUROPOJE 1944-1952. J. P. Palukaitis. 287 psl.	\$20.00
ČIURLIONIS: Painter and composer. Stasys Goštautas. 558 psl.	\$25.00
ŠV. MIŠIŲ GIESMĖS. Vincas Marnaitis. 22 psl.	\$2.00
MANO KRYŽIAUS KELIŲ ODISĖJA. Sibirano tremtinio atsiminimai. Povilas Šilas. 320 psl.	\$8.00
KAZIMIERAS PALČIAUSKAS 1941-1944 KAUNE. Ant. Dundzila. 96 psl.	\$4.00
KAZYS BIZAUSKAS. Monografijos antroji knyga. Pranas Zunde. 430 psl.	\$12.00
NUO DUSIOS IKI TIBERIO. III d. Atsiminimai. Ladas Tulaba. 391 psl.	\$10.00
ŽEMAITĖ AMERIKOJE. Disertacija. Dalia Noreikaitė-Kučėnas Ph.D. 167 psl.	\$20.00
LAIŠKAI MYLIMOSIOMS. Daumantas. 247 psl.	\$12.00
SAULĖGRAŽŲ TVANAS. Apsakymai. Nij. Jankutė. 192 psl.	\$7.00
AMERIKOS LIETUVIŲ SPAUDA 1874-1910. Vaclo. Biržiška. Red. St. Vaškėlienė. 280 psl.	\$10.00
PER DVIDEŠIMTĄJ AMŽIŲ. Atsiminimai. Aleksandras Pakalniškis. 261 psl.	\$7.00
J. G. HERDERIS IR BALTŲ TAUTOS. Studija. Alfonsas Šešplaukis. 77 psl.	\$5.00
ARCH. EDM. ARBAS/ARBAČIAUSKAS. Architektūra, tapyba, piešiniai	\$20.00

Pastaba. Užsakant knygą paštu, pinigų nesiųsti. Sumokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pažymėta knygos kaina ir pasiuntimo išlaidos. Illinois gyventojams pridėdama State Sale tax 8.75% nuo knygos kainos.

LAIŠKAI

KOPLYTSTULPIAI IR ŽINDUOLIAI

Skulptorius Pranas Gasparonis „Drauge“ (IV.25) pajudino žodžio „kopyltulpis“ vartojimą lietuvių kalboje. Iš tikro tokio žodžio gyvoje kalboje prieš karą nebuvo. Sovietmečiu (1972) išleistame „Dabartiniame lietuvių kalbos žodyne“ ir Skardžiaus-Barzduko-Laurinaičio sudarytame „Lietuvių kalbos vadove“ to žodžio nėra. Didžiojo „Lietuvių kalbos žodyno“ VI tome duotas vienintelis vartojimo pavyzdys, paimtas iš KP oficiozo „Tiesa“. Jei būtų buvę pavyzdžių gimtojoje kalboje, žodyno redaktoriai tikrai būtų panaudoję.

Gasparonis teisis – ateistai siekė liaudies meną nukrikščioninti ir užuot kryžių, kopylių ir kopyltelių ėmė vartoti „kopyltulpį“. Net archeomitologė M. Gimbutienė Kalifornijos u-to (Los Angeles) išleistoje brošiuroje įrodinėjo, kad lietuvių liaudies dievdirbio pieta simbolizuoja tik žemės-motinos santykį su žmogumi, bet ne krikščionišką Marijos, kaip motinos, santykį su Kristumi, kaip sūnumi.

Jei Galaunė, klasifikudamas liaudies menininkų kryžius, kopyčias ir kopyltėles, panaudoja žodį „kopyltulpis“, tai dar nereikia, kad jį galima taikyti konkrečiam kryžiui ar kopyltėlei. Juk gamtos mokslų klasifikacijoje žmogus priskiriamas žinduoliui, stuburinių ar šiltakraujų klasei, bet negalima sakyti, kad programą atliko „šaukusis žinduolių kvartetas“ ir „mišrusis stuburinių choras“, diriguojant „šiltakraujui Raliui“.

Reikia tik apgailestauti, kad okupantams pasisekė kerplėšką „kopyltulpį“ lietuvių kalboje Lietuvoje įtvirtinti. Jį vartojo net „LKB Kronika“. Būtų naudinga, jei P. Gasparonis platesnį tuo klausimu pasisakymą paskelbtų Lietuvos spaudoje.

Juozas Kojelis
Santa Monica, CA

LIETUVOS MOTERYS TINGINĖS – L. SIDRYS

Esu skaičiusi kitus L. Sidrio straipsnius, kuriuose buvo aprašomi Lietuvos profesionalai, kaip nenorį, nesugebantys ar nepajėgus atlikti atitinkamą savo profesijos įsipareigojimų. Ši kartą reaguojau tik į birželio 17 d. straipsnio mintis.

Klausti viešniais, kodėl ji neturi daugiau vaikų, yra ne vien tik nepažaboto smalsumo pasekmė, bet ir elementariausias „sandagumo stoka. Manau, kad daugumas sutiktu, jog vien tik vaiko susilaukti „didelio meno“ nereikia, nėra, tačiau jį išauginti ir duoti pradžios produktiviam, savarankiskam gyvenimui yra daugiau, negu vien tik kalba apie skaičius.

Kad Lietuvos moteris nenori turėti trijų ar tuzino vaikų ir todėl ją vadinti tingine, yra vyriško šovinizmo absurdas. Turbūt neteko autoriui lankyti Lietuvos darbininko ar net profesionalo bute, kur vienam kambary gyvena tėvai, du vaikai, tam pačiam kambary yra valgomasis, darbo vieta, žaidimo plotas ir... džiovykla. Tame pačiame bute dar sūgėba gyventi ir močiutė. Penki žmonės mano virtuvės dydžio bute! Norisi verkti. Nelepinama ta „tinginė“ lietuvi „Maytag“ skalbimo mašinom, maisto krautuvėm ar sava, patogija susisiekti priemone. Nelepinama ji yra vaistais ar žiniom, kada jos mažylis serga negirdėta liga. Jos rankos yra magiškos! Vaizduotė neribota! Iš nieko ji moka pagaminti pietus,

iš bjauriausių siūlų numegzti išeininį rūbą. Stebėjau, žiūrėdama į Lietuvos moters kūrybingumą. Mielai jos turėtų didesnes šeimas, jei gyvenimo sąlygos būtų palankesnės, jei gyvenamas plotas galėtų igauti guminės savybes.

Ne komunizmas Lietuvoj sukūrė šeimos nariams roles. Jos ten jau seniai egzistavo. Atsimenu nepriklausomybės ir dviejų okupacijų laikus. Visa šeima žygiuodavome į Iguolos bažnyčią Kaune ir tarpdury vaiko akim stebėdavau, kaip tėvas pasukdavo į dešinę, o aš su mama į kairę. Tokia jau buvo Bažnyčios toleruojama tvarka. Pakylėjimo metu moterėlės su vaikais keliais puldavo ant grindų, o vyrai tik elegantiškai priklaupdavo ant vieno kelio. Tokia tvarka yra ir dabar. Vyrų tik kur kas matyti mažiau. Per savo gyvenimą Lietuvos moteris turėjo būti ne tik savo šeimos gyvenimo kupranugaris, bet dar išpirti religinę šeimos dalį, nes vyrui pasirodyti „davatka“ būtų negarbė.

Galima kalbėti apie daug netubulybių čia ir ten, bet verta išlaikyti objektyvumą ir meilę savo artimui.

Liuda Germanienė
Lisle, Ill.

DIRBKIME, BET NESIDIDŽIUOKIME

Praleidusi nemažai laiko kaip dėstytoja Kauno Medicinos akademijos (KMA) Dantų gydytojų mokykloje, jaučiuosi turinti neblogą nuovoką apie problemas ir sunkumus, su kuriais šiandien susiduria dantų gydytojai Lietuvoje. Sakau „neblogą nuovoką“, nes, būdama amerikietė (nors ir lietuvių kilmės), tikrai negaliu tiksliai suprasti tenyškio gyvenimo patirties ir vargų, kamavusių tautą per pastaruosius 50 metų.

Praejusią žiemą 6 mėnesius dėstant KMA Dantų gydytojų mokykloje, mano akys tikrai atsivėrė ir galii įsijausti į pastangas siekti pažangos dantų gydymo ir mokymo srityje. Ne mūsų paskirtis ir ne mūsų teisė kritikuoti lietuvių dantų gydytojų nesėkmes bei trūkumus.

Mes, amerikiečiai, nors nuosirdžiai stengiamės padėti jiems tobulėti, turime atsiminti, kad reikia atsargumo ir apdairumo. Privalome saugotis, kad mūsų pasididžiavimas „savo pranašumu“ nepastotų kelio artimam bendravimui.

Nemažai mūsų profesijos asmenų praleido tam tikrą laiką KMA Dantų gyd. mokykloje – mokydami ir šviesdami, bet vis tiek negalime norėti, kad ten jau veikia amerikietiški standartai ir idealai. Dar ne dabar. Jeigu ir toliau taip padėsime, ilgainiui tie standartai tikrai pasivys mūsų. Mūsų pasiukojimas nėra toks didelis, jei jį palyginsime su jų pačių suntikais dešimtmeciais išgytu. Mūsų noras padėti neturį jokiū būdu išblėsti, net jeigu viskas nevyksta tokiu greitu tempu, kaip norėtume. KMA jaučiamas stiprus noras tobulėti ir eiti pažangos keliu. Jei kas to tariasi nematąs, turėtų dar kartą iš arčiau pažvelgti.

Išgijusi Registruotos dantų higienistės mokslą, aš turiu daug patirties šviesti, mokyti pacientus apie tinkamą dantų higieną, spręsti susidariusius problemas. Bet svarbiausia – esu prisiekusi padėti visiems, kam pagalba reikalinga. Tai mano profesija. Tikiu, kad savo darbą galėsiu tęsti atvira širdimi ir su optimistišku nusiteikimu. Kartu su savo lietuviams draugais mes daug pasieksime Lietuvos žmonių dantų gydymą tobulinant. Negatyvus nusiteikimas tik padaro daugiau duobių kelyje ir trukdo darbą. Tai yra tik laiko gaišinimas, o laiko mums labiausiai trūksta.

Kauno Dantų gyd. mokykla jau daug pasiekusi ir eina pirmyn. Pernai ji pridėjo 6 amerikietiško tipo dantų kabineto kėdes ir įrangą (dovana DAFL) ir dar 2 naujas kėdes, dovanotas ADEČ Co., taip pat įvedė naują dantų higienos programą, pirmąją tokią visose trijose Baltijos tautose.

Amerikiečiams nedera ploti sau per petį už pagalbą Lietuvai, bet reikia pagirti KMA Dantų gydytojų mokyklą, kad turėjo drąsos eiti pirmyn ir mums suteikė progą būti tos jų pažangos dalimi.

Judita Martin, R.D.H., B.S.
Kansas City, MO

PAGALIAU

Ačiū už Reginos Narušienės straipsnį „Pilietybės įstatymo pataisų projektas“ (š.m. birželio 20 d.). Laukėme, kad kas plačiau jį komentuos, bet nesulaukėme, tad mudu su žmona norime pasakyti, kad su įdomumu jį perskaitėme ir dabar daug geriau suprantame, kokios klūtytys stovi ant kelio į Lietuvos pilietybę. Straipsnio autorė labai aiškiai išdėsto visą reikalą, bet pro jos žodžius vis tiek prasikiša nepasitenkinimas vykusiais subtiliais „pagalių kaišiojimais ir ratus“. Vadinasi, biurokratai nesnaudžia!

Aš esu gimęs Lietuvoje, o mano žmona – jau Amerikoje. Apieju mudviejų tėvai ir jų tėvai yra grynakraujai lietuviai. Čia ne būtinybės, o principo reikalas: lietuvių kilmės žmonės turi turėti ir savo kilmės krašto pilietybę. Tai jų privilegija. Mes tikime, kad ši problema (nors nematome, kad čia iš viso „problema“, kaip Lietuvos vyriausybė yra įsitikinusi) bus protingai išspręsta. Kai ją sprendžia tokie žmonės, kaip LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė, esame įsitikinę, kad viskas bus gerai.

Algis ir Nijolė Šalteniai
Northbrook, IL

REIKIA PAAIŠKINIMO

Kažin kur buvo užkliuvęs š.m. birželio 1 d. „Draugas“ (čia nėra retenybė) – gavau porą savičių pavėluotai, tai dėl to pavėlavau ir su reakcija į pirmame tos dienos laidos puslapyje paskelbtą žinią: „V. Bieliauskas paskirtas prezidento patarėju“.

V. Bieliauską mes čia žinome, kaip sumanų visuomenininką ir LB narį (dažnai valdybos išrenkama). Jis ir dabar, rodos, yra JAV LB Krašto valdybos sudėtyje. Ar jo toks artimas bendradarbiavimas su prez. A. Brazausku nepakenks LB Krašto valdybai? Į artimus ryšius su Lietuvos prezidentu mūsų šaliai dar vis žiūri „be meilės“ (žinome, kokiąs pažiuos yra į dr. Kazį Bobelį už maišymąsi Lietuvos vyriausybės sluoksniuose).

Manau, kad dr. Bieliauskas turėtų iš savo pareigų Krašto valdyboje pasitraukti – bent laikinai. Būtų gerai, kad šį reikalą kas plačiau nušviestų. Be tos nedidelės žinutės pirmame puslapyje daugiau nieko neteko apie tai skaityti.

Antanas P. Žemaitis
Pensicola, FL

DREBULĖS LAIŠKAS

Jau seniai seniai buvau skaičiusi tokių gražių, siaubingai subtilių, šurpiai išmąstyto, pasakos sukeltų, minčių. Birutė Pūkelevičiūtė, mano manymu, palietė pačius giliausius mūsų jausmus, neišsakytas mintis ir slapčiausius širdies kampelius. Juk mes esam tie ažuolai, beržai ir uosiai, tos drebulės. „Jie mus vadino „Zalcio vaikais“! Kiek daug ten atverta skausmingo praradimo.

Su gilia padėka Birutei Pūkelevičiūtei už Tėvo dienos kūrinių. **Gintra Narienė**
Darien, IL

Buvusio Amerikos ambasadoriaus Lietuvai Darryl Johnson žmona Kathleen Johnson demonstruoja verpimą iš Lietuvos atvežtu rateliu Tekstiles muziejuje, Washington, DC, š.m. birželio 3 d. Kathleen Johnson ne tik aiškino žiūrovams apie verpimą ir ratelio istoriją, bet ir apie Lietuvą.

Nuotr. Elvyros Vodopaliene

A.†A. RASA CELINA PAUKŠTIENĖ Šimkutė

Gyveno Frankfort, IL, anksčiau Brighton Park apylinkėje. Mirė 1995 m. birželio 23 d., 5:15 val. vakaro, sulaukusi 48 metų.

Gimė Vokietijoje, Bad Mergentheim. Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdė liko: dukterė Erika, sūnus Aleksandras Paukščiai, buv. vyras Edvardas Paukštis, motina Valerija Šimkienė, broliai – Mindaugas, žmona Mary ir Algis, žmona Sandra. Taip pat tetos – Placidia Balšaitytė ir Marija Kruopienė su vyru Bronium: vienuolika dukterėčių ir sūnėnu, daug giminių bei draugų.

Velionė buvo dukra a.a. Mečio. Velionė buvo pašarvota birželio 25 d. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave., Lemont, IL.

Laidotuvės įvyko pirmadienį, birželio 26 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto buvo atlydėta į Pal. Jurgio Matulaičio mišios bažnyčia, kurioje buvo aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po šv. Mišių velionė buvo palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdė dukterė, sūnus, motina, broliai ir kiti artimieji.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 800.994.7600.

PADĖKA A.†A. KAZIMIERAS SKRIPKUS 1914.V.8–1995.VI.7

Nuosirdžiausia padėką reiškiamė visiems dalyvavusiems laidotuvių apeigose, velionį palydint į Amžino Poilsio vietą. Didžiausia padėka kan. V. Zakaruskui už maldas bažnyčioje, gražų ir jautrų pamokslą, bei apeigas kapinėse, taip pat kun. A. Paliokui už maldas kopyčioje vakare ir ryte.

Nuosirdi padėka artimiausiam draugui p. V. Ripskiui, plačiai apibūdinusiam velionio praeitus gyvenimo kelius, taip pat padėka P. Jurkui. Amerikos lietuvių respublikonų lygos atstovai, už tartą atsiveikimo žodį.

Padėka solistai A. Braziiui už giedojimą šv. Mišių metu bažnyčioje.

Sirdingiausia padėka L. Morkūnienei, atvykusiai iš Kanados palydėti buvusį kaimyną į Amžiną Poilį. Taip pat dekojame visiems karsto nešėjams ir visiems, bet kuo prisidėjusiems, atjautusiems mus skausmo bei liūdesio prislėgtus.

Dekoju D. M. Petkui, jr., už gėles, tvarkingą ir malonų patarnavimą, palydint mūsų Brolių ir Dede į Amžinus Namus. Dar dekojame „Vitas Hospice“. Giliam liūdesyje liko

Sesuo ir gimines.

Mylimam broliui

A.†A. ALEKSANDRUI

mirus Lietuvoje, nuosirdžiai užjaučiame muziką PETRĄ ARMONĄ, jo šeimą ir gimines.

St. Peterburgo lietuvių klubo choras

A.†A. Dipl. teisininkė JADVYGA ŽUKAITĖ GAUDUŠIENĖ

Mirė 1995 m. birželio 24 d., sulaukusi 91 metų. Gimė Lietuvoje, Kaune. Amerikoje išgyveno 44 metus. Nuliūdė liko: seserys – dr. Janė Gliaudelienė, Aleksandra Švarienė, jos vyras Jonas ir jų vaikai; Lietuvoje sesuo dr. Marija Abaravičienė, dukterė Vida ir Aldona Lelingienė, vyras Tadas ir jų vaikai; brolienė Teklė Žukienė ir jos vaikai.

Priklausė Teisinių Dr. Jai, Moterų Federacijai, Liet. Dukterų Dr. Jai, Lietuvių Fondui, Liet. Bendruomenei.

Velionė pašarvota antradienį, birželio 27 d. 12:9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, birželio 28 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčią, kur 9:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už velionės sielą. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šermyse ir laidotuvėse.

Nuliūdusios seserys ir kiti gimines.

A.†A. ADELĖ ŠLIAŽIENĖ Barkauskaitė

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1995 m. birželio 25 d., sulaukusi 89 metų. Gimė Lietuvoje, Dirvonuose prie Jurbarko. Amerikoje išgyveno 38 m.

Nuliūdė liko: dukterė Sigita Mastro, žentas Charles; sūnus Rimvydas, marti Regina; anūka: Lina Šliažaitė, Andrea, Erika ir Anthony Mastro, Rimas ir Kristina Šliažai.

Velionė buvo žmona a.a. Broniaus ir motina a.a. Algimanto.

Velionė buvo pašarvota pirmadienį, birželio 26 d. nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks antradienį, birželio 27 d. iš Ziono Ev. Liuteronų bažnyčios, 9000 S. Menard, Oak Lawn, IL. Po religinių apeigų 10 val. r. velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sūnus, dukterė ir jų šeimos.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312.476.2345 arba 800.994.7600.

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. DANUTĖ KASPARIENĖ ALIŠYTĖ

Jau suėjo dešimt metų, kai negailingia mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą Žmoną, Motiną ir Seserį. Jos netekome 1985 m. liepos 1 d. Palaidota liepos 5 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje.

Po šešerių metų a.a. Danutė buvo perlaidota, perkelta Amžinam Poilsiiui į mauzoliejų Kalvarijos R. Kat. kapinėse, Clear Water, St. Petersburg, Florida.

Nors laikas bėga, bet mes Jos niekada negalėsime užmiršti. Lai gailingingas Dievas suteikia Jai Amžiną Ramybę.

Už a.a. Danutės sielą šv. Mišios bus aukojamos keliose bažnyčiose. Maloniai prašome gimines, draugus ir pažįstamus tose dienose maldoje prisiminti a.a. Danutės sielą.

Nuliūdę: vyras, sūnus, seserys ir brolis.

Didžio skausmo valandoje, mirus jos broliui

A.†A. ADOLFUI VANAGUI,

savo bendradarbę, Pedagoginio Lituanistikos Instituto direktorę, STASĖ PETERSONIENĖ, jos vyrą RICHARDĄ, ir visą šeimą nuosirdžiai užjaučia

Pedagoginis Lituanistikos Institutas ir Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centras

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Regina Narušienė birželio 28-tą dieną išvyksta į Lietuvą dalyvauti organizacijoje konferencijoje Antrajam pasaulio lietuvių teisininkų kongresui. Ši konferencija vyks š. m. birželio 30 - liepos 1 d. Konstitucinio teismo rūmuose. Dalyviai bus Lietuvos amerikiečių advokatų draugija (LABAS), dr. Bronius Vaskelis (Vytauto Didžiojo universiteto rektorius), Atviros Lietuvos fondo atstovas, teisėjai - Stasys Sedbaras ir Stasys Staciokas (Konstitucinio teismo teisėjai), Kestutis Stungys (Lietuvos Teisininkų draugijos pirmininkas), Vytautas Sinkevičius (Seimo juridinio skyriaus vedėjas), Valentinas Miklėnas (Teisės fakulteto dekanas) ir teisėjų bei advokatų draugijų atstovai.

Lietuvos vyčių Vidurio Amerikos apygarda ruošia metinę Nepriklausomybės šventės išvyką liepos 2 d., sekmadienį, 12 val. Stankūnų „Pines“ restorano sode, Pines, Indiana. Veiks bufetas, visus linksmins Fausto Strolis muzika, bus žaidimų ir laimėjimų. Autobusą išvyks nuo Nekalto Prasadėjimo (Brighton Park) bažnyčios 10:30 val. r., o nuo Šv. M. Marijos Gimimo (Marquette Park) bažnyčios 11 val. r. Grįš 6 val. vak. Būtina padaryti rezervacijas, skambinant Evelyn Ozelis 312-254-7553 arba Aldona Brazis 708-361-5594. Lietuvos vyčiai kviečia visus dalyvauti ir maloniai praleisti dieną paežerės kopose.

Allen Cius šiais metais baigė St. Joseph aukštesniąją mokyklą Westchester, IL, ir buvo Lietuvos Vyčių apdovanotas stipendija už ypatingą pasižymėjimą moksle.

Būsimoji dailininkė Aleksytė Stalioniūtė Kriaucelūnų vardo Montessori Vaikų nameliuose Čikagoje ugdo savo talentus.

x Lith. Knights of Columbus #112, per Julie Zakarka atsiuntė \$150 - metinį našlaičių globos mokestį. Jie jau antri metai globoja našlaitį Jonuką Lietuvoje. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

(sk)

x Siuntiniai į Lietuvą laivu per TRANSPAK. Skubiems siuntiniams - AIR CARGO. Maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už \$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiami ir taisomi
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

Labai prašome neatsisakyti padėti sumažinti išlaidas sekmingai išskirtų „Siamio dvynių“ gydymui, kurioms šiuo metu vyksta galvos kaulo pakeitimas Texas valstijoje. Jas ten globoja Mara ir dr. Vytautas Vygantai. Visuomenė kviečiama tuoj po 11 val. šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, sekmadienį, liepos 9 d., atvykti į Pasaulio lietuvių centrą, papietauti ir savo 10 dol. auka padėti mergytėms toliau sveikati, normaliai klestėti. Pietus ruošia „Saulutė“, „Lietuvos Vaikų viltis“, Lithuanian Mercy of Lift, Lietuvos našlaičių globos komitetas - visi bendromis jėgomis stengdamiesi padėti dviem aštuonmetėms lietuviškaitėms - visi bendromis jėgomis stengdamiesi padėti dviem aštuonmetėms lietuviškaitėms - visai reikalingoms pagalbos. Publikai tereikia ateiti ir skaniai pasivašinti. Laukiame!

Našlių, našliukų ir pavienių klubo gegužinė vyks liepos 9 d. Šaulių salėje, 2417 W. 43 St., Chicago, IL. Pradžią 12 val. Bus gardaus maisto ir gera muzika. Visus kviečia klubo valdyba.

Lietuvių kalba pasižymi lankstumu ir žodžingumu - kartais priešdėlis pakeičia žodžio prasmę, o kartais ir „Draugo“ redakcija „pakliūva į bedą“, kai nuo veiksmazodžio kažkur „dingsta“ priešdėlis. Šiuo atveju tai atsitiko praėjusį penktadienį, birželio 23 d., 6 psl., B. Motušienės straipsnyje apie birželio trėmimų paminėjimą Cicero, IL. Parašyta: „Reikia remti lietuvius žeminančius šmeižtus...“, o turi būti: „Reikia atremti lietuvius žeminančius šmeižtus...“ Už priešdėlio „pradirama“ atsiprašome.

Nariai, kurie atsilikę su nario mokesčiu, prašomi asmeniškai arba paštu pasiųsti klubo ižd. Alex Navardauskas: 2894 Teacumsch St. Portage IN 46368. Telef. (219) 762-1030. Nariui, kuris patenka į ligoninę vieną kartą metuose, skiriama 15 dol. dovanėlė. Nariui mirus, perkamas gėlių vainikas (40 dol.) arba, jeigu šeima pageidauja, išmokama pinigais.

Susirinkimas praėjo linksmoje, darbingoje nuotaikoje. Visi buvo pavaišinti.

Gegužės 28 d. Šaulių namuose valdybos rūpesčiu suruošta gegužinė pavyko gana gerai, talentingam muzikantui Kostui Ramanauskui grojant ir Lucijai

Dienos išvyką autobusu į Shedd Aquarium ruošia Yresnųjų lietuvių centras birželio 30 d., penktadienį. Norintieji su ekskursija keliauti, prašome registruotis asmeniškai „Seklyčioje“ arba telefonu 312-476-2655.

Algirdas Lizdas, Omaha, NE, prie „Draugo“ prenumeros mokesčio, pridėjo 105 dol. Didžiuojamės, turėdami tokių laikraščio draugų, kurie net iš tolimų vietovių atsiunčia taip reikalingą dovaną finansinėm leidimo bėdom palengvinti. Nuširdžiai dėkojame už auką.

x Donald ir Kathy Dallas, Millington, MI, jau antri metai globoja našlaitį Lietuvoje. Atsiuntė \$150 - metinį našlaičių globos mokestį. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

(sk)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

x Mike Hercmanas atsiuntė \$240, per „Saulutę“ Lietuvos Vaikų globos būrelį, metams paremti našlaitį Vilniuje. Ačiū! „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

(sk)

x Pamaldos su šv. Mišių auka, reikiant padėką Kūrėjui ir džiaugsmą bus liepos 1 d., šeštadienį, 5 val. p.p. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Kviečia Židins.

(sk)

ŠAKIEČIŲ KLUBAS ČIKAGOJE

Išteigtas prieš 58 metus, sėkmingai tebeveikia ir dabar. Nepaprastai sėkmingi buvo 1994 m. ir 1995 m. pradžia. Klubą papildė 27 nauji nariai. Jų tarpe trys tikri zanavykai: Juozas Janušaitis, Juozas Neverauskas ir Albinas Banys. Visiems naujokams linkime geriausios sėkmės veikloje. Pusmetiniam susirinkimui ir motinos dienos paminėjimui šakiečiai susirinko - vieni stiprūs, kaip ažuolai, kiti - sulėtinę žingsnelius senatvės pakalnėn. Gegužės 12 d. rinkosi į Z. Kojak svetainę, išklausti valdybos pranešimų bei aptarti tolimesnę veiklą.

Naujai išrinkta pirmininke Emma Balzerienė sutiko gausiai atsilankiusias motinas, prisegė kiekvienai po gėlę, palinkėdama sveikatos ir daug saulėtų dienelių. Perskaitė „Partizano motinai“ eilėraštį, kuris vaizdžiai nusako motinų pergyventus skausmus, kuriuos turėjo pergyventi su didžiausiu pasišventimu ir liko nepalaužta, ištikima savo šeimai ir Tėvynei.

1 val. p.p. susirinkimą pradėjo pirm. E. Balzerienė, perskaitydama dienotvarkę, kuri gausiu rankų plojimu buvo priimta. Minutės susikaupimu buvo pagerbtos visos mirė motinos. Jų tarpe - Valė Radavičiūtė, palikusi šį pasaulį balandžio mėnesį.

Protokolą perskaitė sekr. J. Vasiukevičius. Prot. buvo priimtas taip, kaip skaitiniam. Klubo bičiulišką šeimą įstojo trys nauji nariai: Juozas Neverauskas, Ona Galvičiūtė ir Balyas Turkevičius. Klubo nariai, kurie gydėsi ligoninėse: Matilda Foliėnė, B. Zengulienė, Alex Zakas, B. Turkevičius, E. Kundrotienė ir C. Navardauskas. Visiems sirgusiems ir dar tebesergantiems linkime sveikatoje sustiprėti. Kada klubo narij ištinka nelaimė liga ar mirtis, apie tai prašome pranešti bet kuriam valdybos nariui.

Nariai, kurie atsilikę su nario mokesčiu, prašomi asmeniškai arba paštu pasiųsti klubo ižd. Alex Navardauskas: 2894 Teacumsch St. Portage IN 46368. Telef. (219) 762-1030. Nariui, kuris patenka į ligoninę vieną kartą metuose, skiriama 15 dol. dovanėlė. Nariui mirus, perkamas gėlių vainikas (40 dol.) arba, jeigu šeima pageidauja, išmokama pinigais.

Susirinkimas praėjo linksmoje, darbingoje nuotaikoje. Visi buvo pavaišinti.

Gegužės 28 d. Šaulių namuose valdybos rūpesčiu suruošta gegužinė pavyko gana gerai, talentingam muzikantui Kostui Ramanauskui grojant ir Lucijai

Dienos išvyką autobusu į Shedd Aquarium ruošia Yresnųjų lietuvių centras birželio 30 d., penktadienį. Norintieji su ekskursija keliauti, prašome registruotis asmeniškai „Seklyčioje“ arba telefonu 312-476-2655.

Algirdas Lizdas, Omaha, NE, prie „Draugo“ prenumeros mokesčio, pridėjo 105 dol. Didžiuojamės, turėdami tokių laikraščio draugų, kurie net iš tolimų vietovių atsiunčia taip reikalingą dovaną finansinėm leidimo bėdom palengvinti. Nuširdžiai dėkojame už auką.

x Donald ir Kathy Dallas, Millington, MI, jau antri metai globoja našlaitį Lietuvoje. Atsiuntė \$150 - metinį našlaičių globos mokestį. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

x Mike Hercmanas atsiuntė \$240, per „Saulutę“ Lietuvos Vaikų globos būrelį, metams paremti našlaitį Vilniuje. Ačiū! „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

x Pamaldos su šv. Mišių auka, reikiant padėką Kūrėjui ir džiaugsmą bus liepos 1 d., šeštadienį, 5 val. p.p. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Kviečia Židins.

x Donald ir Kathy Dallas, Millington, MI, jau antri metai globoja našlaitį Lietuvoje. Atsiuntė \$150 - metinį našlaičių globos mokestį. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

x Mike Hercmanas atsiuntė \$240, per „Saulutę“ Lietuvos Vaikų globos būrelį, metams paremti našlaitį Vilniuje. Ačiū! „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

x Pamaldos su šv. Mišių auka, reikiant padėką Kūrėjui ir džiaugsmą bus liepos 1 d., šeštadienį, 5 val. p.p. Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Kviečia Židins.

x Donald ir Kathy Dallas, Millington, MI, jau antri metai globoja našlaitį Lietuvoje. Atsiuntė \$150 - metinį našlaičių globos mokestį. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

x Mike Hercmanas atsiuntė \$240, per „Saulutę“ Lietuvos Vaikų globos būrelį, metams paremti našlaitį Vilniuje. Ačiū! „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

Kvietkauskieni romantiškoms dainoms pritariant. Čia nereikėjo nuobodžiauti. Vieni šoko, kiti, besisnekučiuodami su draugais, klausėsi muzikos. Pirm. Emma Balzerienė su padėjėjomis: Regina Petrauskienė, M. Naujokiene, Vasuikiene, A. Ramanauskienė ir Malonienė pagamino skanių didžkukulių, vaišino svečius. Už šį, gerai atliktą darbą visoms - lietuviškas aciu. Dėkojame visiems fantų aukotojams loterijai ir bilietėlių platintojams Emmi Balzerienei su Regina Petrauskienė, Anelei Ramanauskienė su Balyu Turkevičium. Už darbą prie baro - Janei Skamienei; Jonui Krumpliui - už tarnybą prie durų. Dėkojame visiems nariams ir svečiams už dalyvavimą. Jeigu viskas gerai seksis, gal šimet suruošime dar vieną gegužinę ir darbininkų pokylį.

Alex Navardauskas

ČIKAGOJE KONCERTUOS PIANISTĖ M. RUBACKYTĖ

Viena žymiausių Lietuvos pianisčių Mūza Rubackytė, kuri šiuo metu dėsto Paryžiaus konservatorijoje, atvykstanti koncertuoti į du Amerikoje vykstantius muzikos festivalius, sutiko koncertuoti ir Čikagos lietuviams. Ją čia pakvietė „Margo“ radijo programos vedėjas Petras Petrutis, kuris liepos 16 d. 3 val. p.p. rengia koncertą Jaunimo centre. Šiuo renginiu norima paminėti M.K. Čiurlionio 120 m. gimimo sukaktį, tad koncerte Čikagoje, o taip pat ir amerikiečių publikai skirtuose festivaliuose, šalia žymiųjų pasaulinio kompozitorių, bus atliekama ir M.K. Čiurlionio muzika.

Ši retą talentą turinti pianistė koncertuoti pradėjo būdama 6 metų amžiaus. Ji atkreipė visų dėmesį ir galėjo studijuoti Maskvos konservatorijoje pas garsiausius fortepijono profesorius Mūza daugelį kartų dalyvavo įvairiuose konkursuose, o 1981 m. Budapešte įvykusiam tarptautiniame F. Liszt konkurse buvo laimėtoja. Ji ir dabar dalyvauja įvairiuose muzikos festivaliuose, kur susilaukia žymenų. Rubackytės specialybė yra Liszt kūriniai, kuriuos ji labai puikiai interpretuoja. Be Čikagos koncerto, ji pasirodys Newporte (liepos 22 d.) ir East Hamptone (liepos 21 d.) vykstančiuose muzikos festivaliuose.

Reikia pažymėti, kad M. Rubackytė Čiurlionio kūrinius fortepijonui įgrojo į du kompaktinius diskus, kuriuos išleido „Marco Polo“ firma. (Be, jiems paaiškinimus parašė prof. V. Landsbergis). Suprantama, kad liepos 16 d. Čikagoje gali būti karšta ir gal mūsų tautiečiai nėra įpratę vasaros mėnesiais lankyti koncertus, tačiau, reikia manyti, kad Mūzos Rubackytės atžvilgiu bus padaryta išimtis ir į Jaunimo centrą tą popietę susirinks gausus muzikos mėgėjų būrys, pagerbiant M.K. Čiurlionį ir tarptautinės reikšmės pianistę - Mūzą Rubackytę.

(eš.)

Čikagos lit. mokyklos mokiniai rimtai klausosi mokytojų pranešimų.

Nuotr. V. Žukausko

ČLM MOKSLO METŲ UŽBAIGIMAS

Ūkininkai derliaus šventę švenčia rudenį, o švietimas - pavasarį. 1995 metų gegužės 20 d. Jaunimo centre, Čikagoje, Čikagos lituanistinė mokykla atšventė derliaus šventę, 1994/95 mokslo metų užbaigimą. Visi, pasipuošę išveidintais drabužiais, šventiškai nusiteikę, rinkosi į Jaunimo centro patalpas.

Prieš 10 val. ryto visi susirinko į didžiąją salę. Čia kun. A. Saulaitis aukėjo šv. Mišias. Šios mokyklos jau tokia tradicija, kad mokslo metai pradėdami ir užbaigiami padėkos Dievui išreiškimu - mišiomis. Skaitinius ir kitus patarnavimus atliko mokiniai: Karina Turnerytė, Daina Valaitytė ir Rytis Dumbrys.

Mišioms pasibaigus, niekas iš salės neišėjo. Truputį pasitvarkius ir visiems susiradus savo vietas, buvo įnešamos vėliavos. Amerikos vėliavą įnešė Andrius Paulius, palydimas Ninos Padalino ir Alisos Kosmopoulos. Lietuvių tautinę vėliavą įnešė Marius Vygantas, palydimas Megan Hauptmanaitės ir Aukšės Rimaitės. Buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai.

Tėvų komiteto pirmininkas Zigmantas Mikuzis trumpa kalba pradėjo užbaigimo programą ir toliau tęsti darbą pakvietė mokyklos direktorę Jūratę Dovilienę. Ji trumpai pasveikinus susirinkusius, į sceną pakvietė mokytoją Daną Lapkū.

Danas Lapkus yra šių mokslo metų metraščio paruošėjas. Jis trumpai apibūdino metraščio atliktus darbus, kurie vėliau buvo išdalyti mokiniams.

Rūta Jautokienė pranešė, kad keletas šios mokyklos mokinių dalyvavo Švietimo tarybos pakviestose konkursuose. Jiems laimėtas premijas įteikė Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė.

Į mokslo metų užbaigimą atvyko retas svečias, aplink pasaulį keliaujantis Miniotas su sūnumi ir žmona. Mūsų mokyklos mokiniams buvo įdomu pamatyti sūnų Tada, kuris idiomiai „Draugo“ „Tėvynės žvaigždutėje“ aprašinėjo kelionės įspūdžius iš įvairių pasaulio vietovių. Direktorė pakvietė Tada į sceną, kad mokiniai jį pažintų ir įteikė mokyklos metraščių, vėliau ir mažą

dovanėlę. Miniotai savo kelione garsina Lietuvos vardą. Kitais mokslo metais į šią mokyklą nebeatvyks mokytojai šios mokytojos: Jūratė Fischer, Jūratė Jankauskaitė, Jolanta Andriejevičienė, Reda Blekienė ir Odeta Lapkuvienė. Su jomis buvo atsiveikinta, padėkota už darbą ir įteikta gėlių.

Pagaliau buvo prieita ir prie mokinių. Visi pradžios mokyklos mokytojai atėjo į sceną. Kiekvienas iškvietė savo skyriaus geriausią mokinį, baigusį visais penketukais, ir įteikė garbės raštą. O tokių buvo nemažai, kurie į mokslo žiūrį rimtai ir pašventė daug laiko pamokų atlikimui.

Atskirai buvo pagerbtas šeštasis skyrius, nes jis baigiamasis (mokykloje yra šeši pradžios mokyklos skyriai). Mokytoja Reda Blekienė ir Erika Brooks pakvietė šeštokus į sceną. Visiems, išlaikiusiems egzaminus, direktorė įteikė šešių skyrių baigimo pažymėjimą, o tėvų komiteto pirmininkas Z. Mikuzis - po knygą. Jie visi kitais mokslo metais lankys šios mokyklos aukštesniąsias klases.

Buvo iškviečiami į sceną 7, 8 ir 9 klases mokiniai, kuriems įteikiami pagyrimai ir garbės raštai, baigusiems visais penketukais. Dešimtosios klases mokiniai nepateko į šį skaičių. Laikiniai jie apleido salę ir išėjo į koridorius.

Pagaliau - ir baigusiuji šią mokyklą, dešimtos klases mokinių pagerbimas. Direktorė J. Dovilienė sudarė garbės prezidiumą iš šių asmenų: Švietimo tarybos pirmininkė R. Kučienė, Jėzuitų atstovo kun. A. Saulaitis, Jaunimo antro tarybos atstovo Jono Paronio, Lietuvos Generalinio konsulo atstovės Daivos Meilienės, Pedagoginio instituto atstovo Juozo Masilionio ir studentų Elytės Žukauskaitės ir Audros Prialgoskaitės, ČLM administratorės Dainos Dumbrienės, tėvų komiteto pirmininko Z. Mikuzio, 10 klases auklėtojo Dano Lapkaus ir aukštesniosios mokyklos mokytojų: Rūtos Jautokienės, Hedvinos Dainienės, Ramunės Lukienės, Ligijos Tautkuvienės, Noros Aušrienės, Jūratės Fischer, Vakarės Valaitienės ir spaudos atstovo Juozo

Plačo.

Maršui grojant, į salę įėjo dešimtos klases abiturientai ir atsisėdo scenoje jiems pastatytose kėdėse. Jų auklėtojas perskaitė jų visų pavardes: Edmundas Brooks, Rytis Dumbrys, Megan Hauptman, Vytas Jurjonas, Alisa Kosmopoulos, Daina Lukaitė, Nina Padalino, Andrius Paulius, Aukšė Rimaitė, Karina Turnerytė ir Marius Vygantas. Danas Lapkus taip pat perskaitė Mokytojų tarybos mokyklą baigusiu aktą. Abiturientai buvo išsukiami pavardėmis. Jie atėjo prie stalo, kur direktorė įteikė kiekvienam po atestatą, o iš tėvų komiteto pirmininko gavo po knygą, kaip mokyklos baigimo dovaną. Abiturientai pasirašė į mokyklos baigimo knygą.

Toliau buvo sveikinimai. Sveikino direktorė J. Dovilienė, Šv. Tarybos pirmininkė Kučienė, kun. A. Saulaitis, Lietuvos Generalinio konsulo atstovė Daiva Meilienė, Jaunimo centro atstovas J. Paronis, Tėvų komiteto pirmininkas Z. Mikuzis, Pedagoginio instituto atstovė Elytė Žukauskaitė, kuri pakvietė visus abiturientus kitais metais į Pedagoginį institutą ir pagaliau - auklėtojas D. Lapkus. Jis įteikė geriausiam baigusiam šią mokyklą mokinei Karinai Turnerytei garbės raštą.

Simbolinį mokyklos raktą abiturientai: Daina Lukaitė ir Edmundas Brooks įteikė devintokėms: Indrei Žukauskaitei ir Birutei Jurjonaitėi.

Dešimtos klases abiturientų vardu su mokykla atsisveikino Vytas Jurjonas, o devintos klases mokinys Tadas Mikuzis atsisveikino su abiturientais. Abiturientai atliko trumpą programėlę. Tėvų komiteto pirmininkas Z. Mikuzis tarė baigiamąjį žodį ir pakvietė Jūratę Dovilienę tęsti direktorės darbą.

Po oficialiosios dalies vyko asmeniškai pabendravimai vieni su kitais ir pasivašininimai tėvų pagamintu maistu.

Nors mokyklos duryi laikinai uždarė, tačiau lietuviškas bendravimas vyks stovyklose, išskylose, seimų rateliuose. Toks bendravimas šiuo metu yra labai svarbus, nes Lietuva yra reikalinga užsienio lietuvių pagalbos: ne vien materialinės, bet labiausiai dvasinės. Jeigu mes tautine dvasia susilpnėsime, negalėsime ir jiems padėti. Mes esame vienos tautos nariai, todėl visi bendrai turime veikti, kad Lietuva vėl nepakliūtų į pikty kaimynų rankas. Ir vasarą skaitykime savo spaudą, klausykime radijo pranešimų.

J. Plačas

Nepamirškite, kad liepos 9 d. Čikagoje, Šv. Kazimiero vienuolyno soduose, ruošiami linksma šventė, kurioje maloniai diena (tarp 12 val. ir 5 val. p.p.) galės praleisti visa šeima: seneliai, tėvai, vaikai... o taip pat pavieniai - jauni ir seni. Bus maisto, muzikos, laimėjimų, gerų draugų, tereikia ateiti ir pasilinkamsi. Visas pelnas skiriamas ligonėms ir senoms seselėms - jų globai.

Nekaltai Pradėtosios Marijos seselių rėmėjai po metinio narių susirinkimo š. m. birželio 4 d. Sedi: Jonas Kuzinskas; stovi iš kairės: Izabelė Stoncienė, Birutė Jasaitienė - pirmininkė, Julija Švabaitė-Gylienė, atlikusi programą susirinkime, ir Valerija Čepaitienė.